

แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ตำบลเป็้อย

อำเภอสีอำนาง จังหวัดอำนาจเจริญ

สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

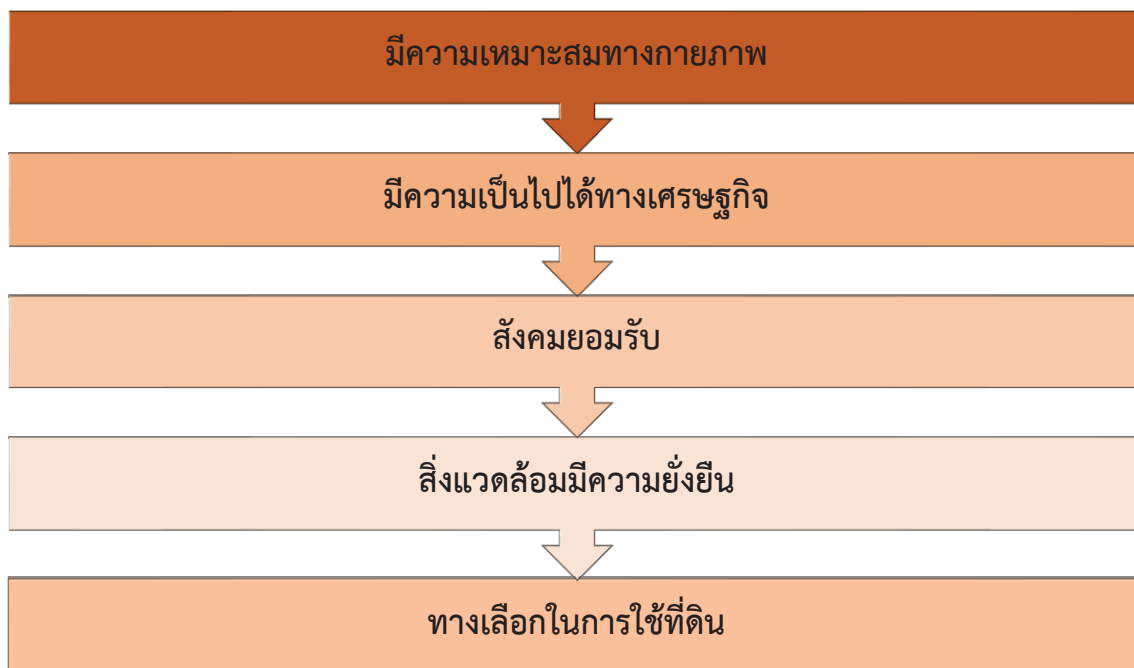
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4 กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ

กันยายน

2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญตาราง	จ
สารบัญรูป	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-3
1.6 คำสำคัญ	1-4
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-1
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-6
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-10
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-14
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-5
3.3 ทรัพยากรดิน	3-8
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-9

บทที่ 5	การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
	5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
	5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
	5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
บทที่ 6	แผนการใช้ที่ดิน	6-1
	6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
	6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-2
	6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-4
	6.4 เขตการใช้ที่ดิน	6-5
	6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-15
	6.6 การจัดการความเสี่ยง	6-16
บทที่ 7	การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
	7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
	7.2 ตัวชี้วัด	7-1
	7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2563	7-1
	7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-3
	7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-4
	7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-7
	เอกสารอ้างอิง	อ1

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญปี 2532-2561	2-7
2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	2-10
2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2563	2-13
2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2563	2-14
2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2563	2-16
2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2563	2-19
3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย	3-1
3-2 บ่อบาดาล ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	3-5
3-3 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	3-11
3-4 สมบัติที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	3-12
3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	3-15
4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	4-4
5-1 ัฒนความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	5-6
6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	6-2
6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	6-5
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-6
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-8
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญแผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)	7-10

สารบัญญรูป

รูปที่		หน้า
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	2-3
2-2	ความลาดชัน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	2-4
2-3	ภูมิประเทศ ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	2-5
2-4	เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดอำนาจเจริญ	2-8
2-5	สมมูลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดอำนาจเจริญ	2-9
2-6	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	2-12
2-7	สัดส่วนคริวเรือนเกษตร ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญพะเยา	2-14
2-8	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2561	2-20
3-1	ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	3-2
3-2	การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	3-3
3-3	ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	3-4
3-4	ที่ตั้งป่าบาดาล ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	3-6
3-5	อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำ ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	3-7
3-6	ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	3-13
3-7	ทรัพยากรดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	3-14
3-8	การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	3-16
4-1	โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	4-5
4-2	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	4-8
4-3	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	4-10
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	6-14
6-2	ระบบการปลูกพืชตามแผนตามแผนการใช้ที่ดินตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	6-15
7-1	ระบบการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	7-6
7-2	ลำน้ำสาขาต่างๆ	7-8

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 (1) ได้กำหนดให้มีการ “วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบล ให้แล้วเสร็จ ภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศ ดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลเปือย อำเภอสิ้ออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลเปือย อำเภอสิ้ออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ มีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2563 - 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลเปือย อำเภอสิ้ออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ยุทธศาสตร์ภาค

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบซื้อเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1974)

“**ที่ดิน**” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนพื้นผิวของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสังฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำชั้นบ้นไคและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“**ดิน**” หมายรวมถึง หิน กรวด หวาย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“**ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง เทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่ค้ำจุนการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดินที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“**ดิน**” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิดและระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมีชีวภาพ และสังฐานวิทยา (คณะกรรมการจัดทำพหุกรรมปฏิวัติวิทยา, 2551: 128)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“**การใช้ที่ดิน**” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“**การใช้ที่ดิน**” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“**การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน**” หมายความว่า การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“**การวางแผนการใช้ที่ดิน**” หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางของการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

“ดินดี น้ำสมบูรณ์”

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอสิโสมอำนาจ มีเนื้อที่ 43 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 26,875 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังรูปที่ 2-1

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลแมต ตำบลดงบัง อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลเหล่าบก อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลดงบัง อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลอำนาจ อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

ตำบลเปือยมีถนนสายหลัก ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2134 (อำเภอสิโสมอำนาจ – อำเภอพนา)
(สำนักงานเกษตรและสหกรณ์อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านเปือย

หมู่ที่ 8 บ้านเปือย

หมู่ที่ 2 บ้านนาคูณ

หมู่ที่ 9 บ้านเปือย

หมู่ที่ 3 บ้านหัวดง

หมู่ที่ 10 บ้านหัวดง

หมู่ที่ 4 บ้านน้ำท่วม

หมู่ที่ 11 บ้านหัวดง

หมู่ที่ 5 บ้านน้ำท่วม

หมู่ที่ 12 บ้านน้ำท่วม

หมู่ที่ 6 บ้านเปือย

หมู่ที่ 13 บ้านน้ำท่วม

หมู่ที่ 7 บ้านเปือย

(คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลเปือย 2559)

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

แต่ก่อนบุชพชน ตำบลเปือย ตั้งถิ่นฐานเดิมอยู่ที่ ตำบลหนองบัวลำภู อันเป็นพื้นที่ของจังหวัดอุดรธานีในปัจจุบัน ในช่วงสมัยนั้น ประมาณ ปี พ.ศ. 2367 สมัยแผ่นดินพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ขึ้นครองราชย์ใหม่ๆ บ้านเมืองเต็มไปด้วยศึกสงคราม จะเป็นสงครามกับพม่า เขมร ลาว ผู้เฒ่าผู้แก่ได้บอกเล่าแก่ลูกหลานฟังว่า ปู่พวกตानी กับปู่พุทธวงศ์ ทั้งสองเป็นหัวหน้าได้รวบรวมลูกหลานเป็นกลุ่มใหญ่พาอพยพออกจากตำบลหนองบัวลำภูเคลื่อนย้ายลงมาทางทิศใต้ ประมาณ 200 ครั้วเรือ่น พอพยพมาถึง

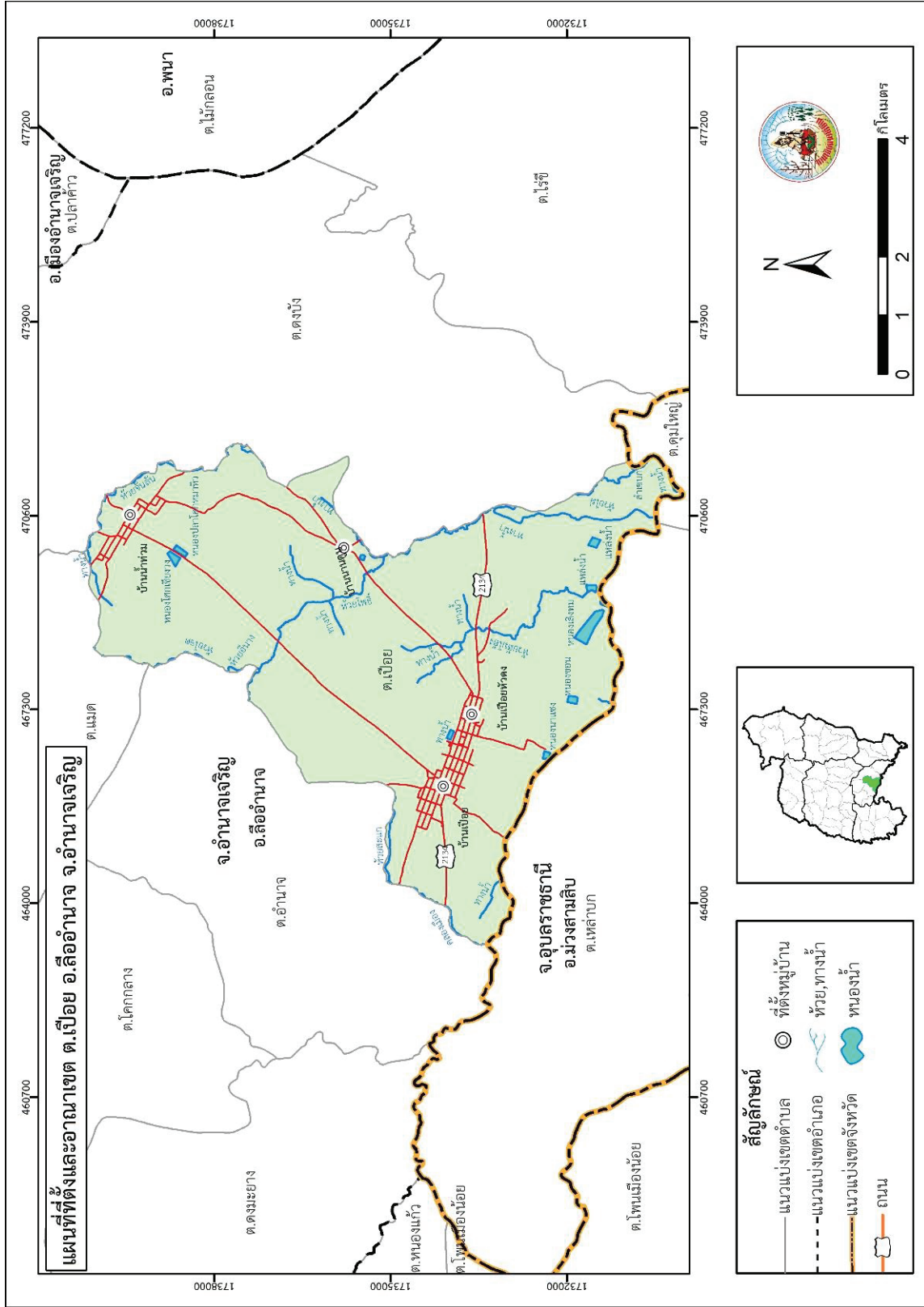
เขตเมืองสิโอรอำนาจที่แห่งนี้เคยเป็นเมืองเก่ามาก่อนเป็นสมัยขอม สมัยข่า ตอนเข้ามาอยู่ใหม่ๆ เป็นป่าดงขนาดใหญ่ สภาพบริเวณเป็นเนินดินสูง มีเนื้อที่นับพันไร่ห่างจากลำน้ำเซบกที่อยู่ห่างทางทิศใต้ 1500 เมตร เหมาะแก่การเข้ามาอาศัยทำมาหากิน และที่สำคัญมากมีโบราณวัตถุอันเก่าแก่มีประวัติความเป็นมาที่น่าศึกษา เช่น พระพุทธรูปมีทั้งแบบหินทราย และหินศิลาแลง มีลวดลายสัญลักษณ์ต่างๆ เป็นโบราณวัตถุทางศาสนา กรมศิลปากรเคยสำรวจแหล่งโบราณวัตถุบอกว่า เป็นสมัยทวารวดี พุทธศตวรรษที่ 13-14 ศิลปะแบบไพรเม็ง นับว่าเป็นแหล่งอารยธรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ควรแก่การอนุรักษ์ไว้ ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว ทางจังหวัดอำนาจเจริญให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และแหล่งประวัติศาสตร์

(แผนพัฒนาตำบลเปือย,2564)

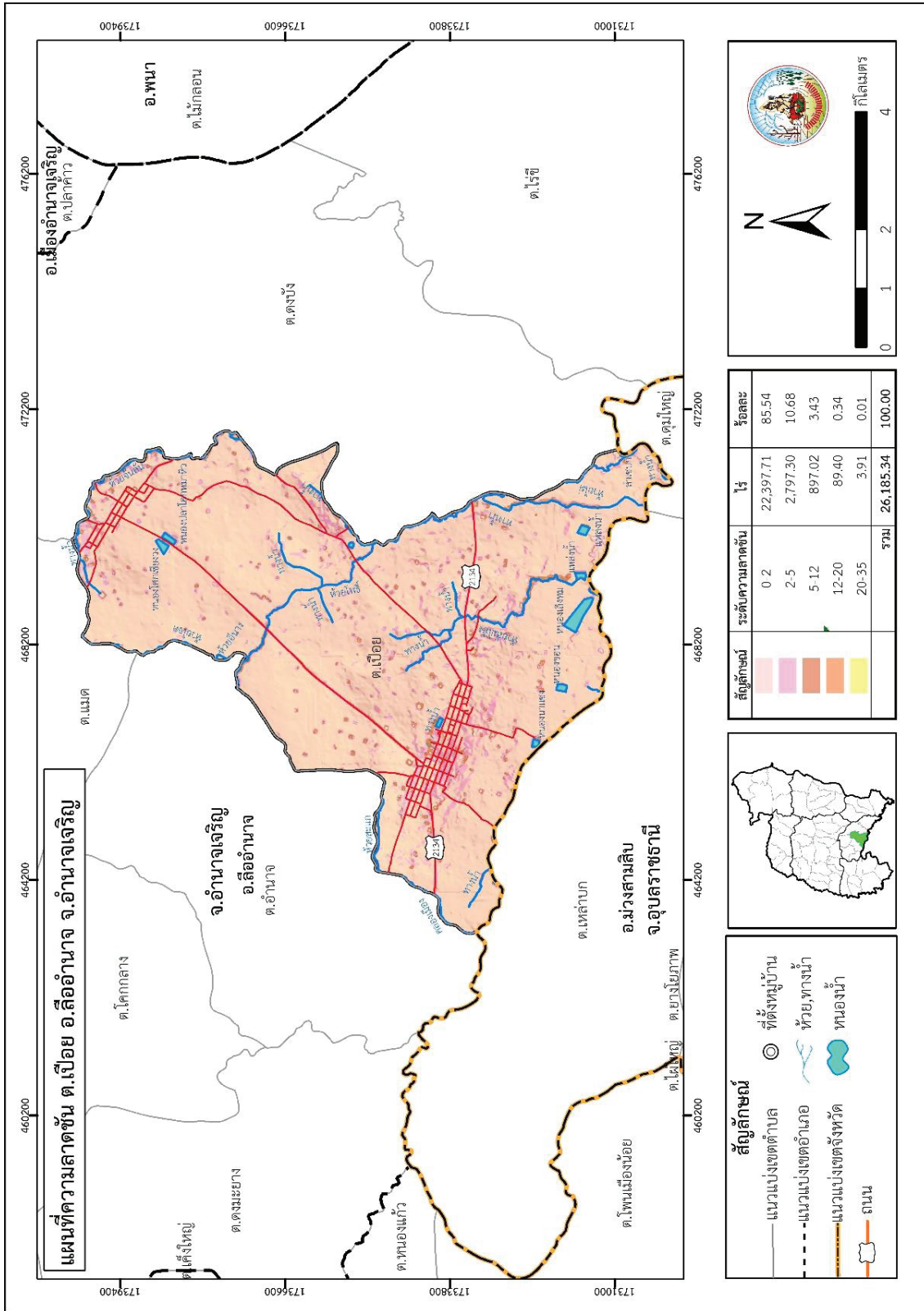
2.4 สภาพภูมิประเทศ

ตำบลเปือย เป็นที่ราบกว้างมีป่าไม้เบญจพรรณขึ้นอยู่ทั่วไป อาณาเขตตำบลถูกล้อมรอบด้วยลำห้วยเกือบทุกด้าน ทางทิศใต้ติดกับลำเซบก เลิงฮู เลิงถ่ม ฝ่ายน้ำเค็ม ซึ่งเป็นที่ลุ่มประมาณ 300 ไร่ มักจะมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของน้ำท่วมแทบทุกปี ตำบลเปือยเป็นพื้นที่ที่มีความสมบูรณ์ด้านแหล่งน้ำ และแหล่งธรรมชาติอยู่เป็นจำนวนมาก

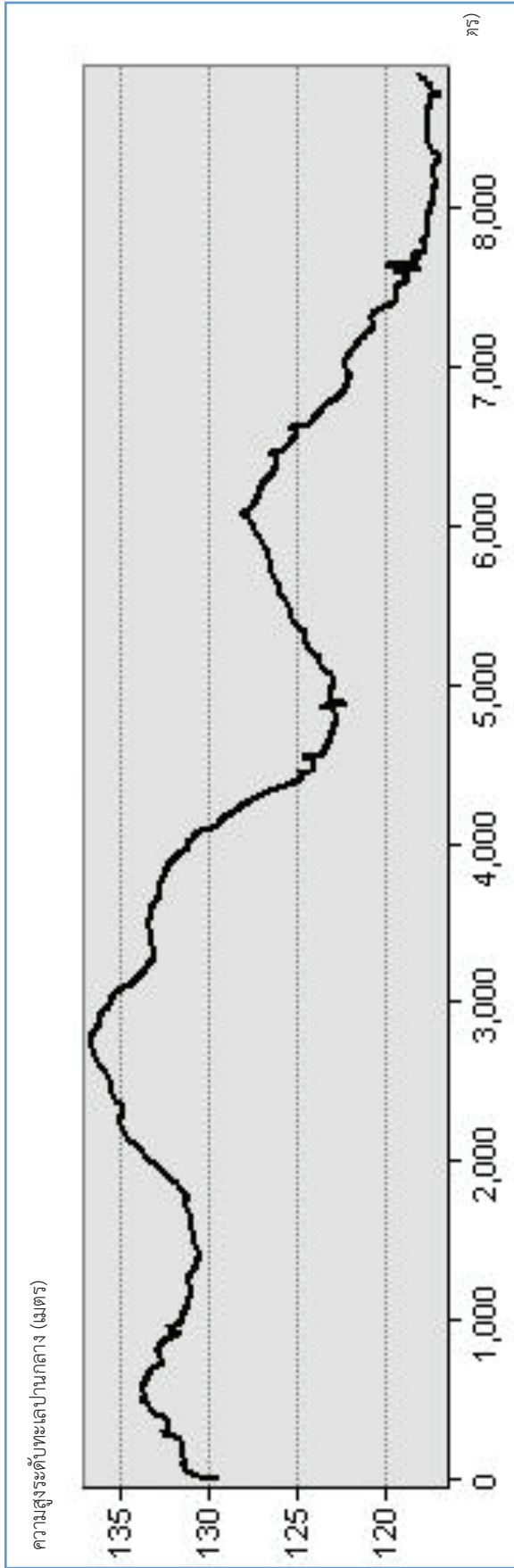
(รูปที่ 2-2 และรูปที่ 2-3)

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลเปือย อำเภอสิโอร่าง จังหวัดอำนาจเจริญ

รูปที่ 2-2 ความลาดชัน ตำบลเปือย อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

รูปที่ 2-3 ภูมิประเทศ ตำบลเปือย อำเภอสิโอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

2.5 สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศจังหวัดอำนาจเจริญ มีรายละเอียดดังนี้

2.5.1 สภาพอากาศทั่วไป

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดอำนาจเจริญ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำ ฤดูกาล 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีน เข้าปกคลุมประเทศไทยตั้งแต่ประมาณ กลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งอยู่ในช่วง ฤดูหนาวของประเทศไทย ทำให้จังหวัดอำนาจเจริญมีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป และมรสุม ตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทร เข้าปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน (ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณกลางเดือนตุลาคม) ทำให้มีฝนตกชุก ทั่วไป

2.5.2 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดอำนาจเจริญ พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็น ช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง โดยมี อากาศหนาวจัดในบางวัน และเดือนที่มีอากาศหนาวมากที่สุดจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของบริเวณ ความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงปกคลุมประเทศไทย ในช่วงดังกล่าวด้วย

ฤดูร้อน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นที่มี อากาศร้อนอบอ้าว โดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนจะเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดของปี

ฤดูฝน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุม ตะวันตกเฉียงใต้พัดเอา ความชื้นจากทะเลและมหาสมุทรมาปกคลุมประเทศไทย ประกอบกับในช่วงดังกล่าว ร่องความกดอากาศต่ำที่พาด อยู่บริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ ประเทศไทย ทำให้อากาศเริ่มชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณ กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเฉพาะเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นมากที่สุดใน รอบปี แต่อย่างไรก็ตามนอกจากปัจจัยดังกล่าวที่ให้มีฝนตกชุก แล้วยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพายุหมุน เขตร้อนที่เคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือเข้าสู่ประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

2.5.3 อุณหภูมิ

เนื่องจากจังหวัดอำนาจเจริญอากาศค่อนข้างร้อนอบอ้าวในช่วงฤดูร้อน และในช่วงฤดูหนาวจะมีอากาศค่อนข้างหนาวเย็น โดยอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี 27.2 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.1 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุด เฉลี่ย 33.0 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี ส่วนในช่วงฤดูหนาวจะมี อากาศหนาวที่สุดในเดือนมกราคม

2.5.4 ฝน

ปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปีอยู่ระหว่าง 1,600 - 1,800 มิลลิเมตร สำหรับปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปี 1,581.7 มิลลิเมตร และมีจำนวนวันที่ฝนตก 120 วัน โดยเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกมากที่สุดในรอบปี มี ปริมาณฝนเฉลี่ย 303.3 มิลลิเมตร และมีฝนตก 21 วัน

(สถานีอุตุนิยมวิทยาอำนาจเจริญ, 2563)

2.5.5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561) ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอสิเกาอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนธันวาคม

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน และช่วงนี้อาจจะเกิดภาวะน้ำท่วมทำให้พืชเสียหายได้ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจจะเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ จะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนธันวาคมถึงปลายเดือนมีนาคม

(ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-4 ถึง รูปที่ 2-5)

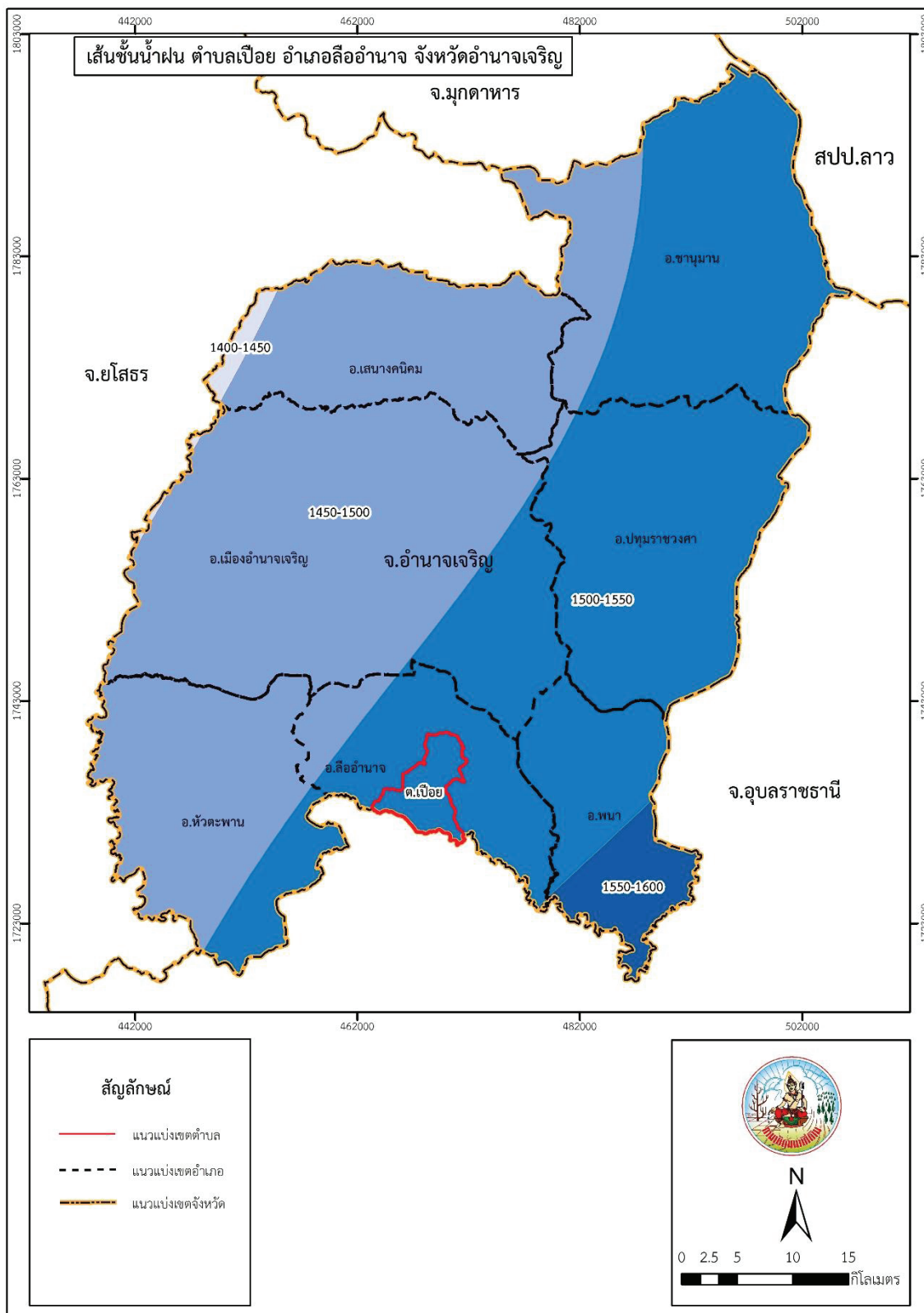

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2559-2563

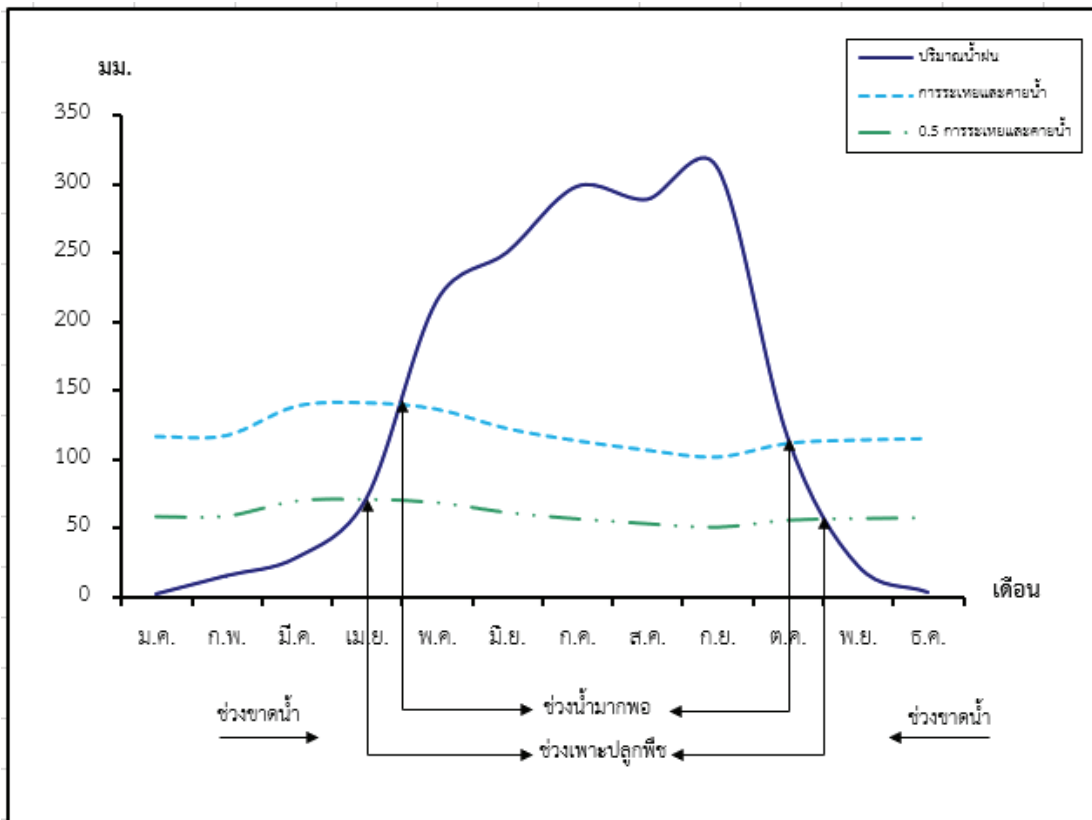
หมายเหตุ: * จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

เดือน	อุณหภูมิ		อุณหภูมิเฉลี่ย	ความชื้นสัมพัทธ์ (เปอร์เซ็นต์)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ปริมาณฝนใช้การ* (มม.)	การระเหยอ้างอิง และการคายน้ำอ้างอิง* (มม.)
	ต่ำสุด (°C)	สูงสุด (°C)						
ม.ค.	18.1	32.1	24.5	65	3.7	0.9	3.7	94.55
ก.พ.	20.1	34.1	26.5	63	14.1	1.8	13.8	100.52
มี.ค.	22.9	35.8	28.9	63	30.6	4.5	29.1	124.62
เม.ย.	24.6	36.6	30.1	66	81.9	7	71.2	134.1
พ.ค.	24.8	35.1	29.3	74	224	15.6	143.7	132.99
มิ.ย.	24.9	33.7	28.6	78	241.3	17.7	148.1	113.4
ก.ค.	24.5	32.6	28	80	298.1	19.6	154.8	110.98
ส.ค.	24.4	32.2	27.8	81	287.9	21.1	153.8	107.88
ก.ย.	24.1	32	27.5	82	310.5	19.8	156.1	102
ต.ค.	22.8	32.3	27.1	76	109.5	9.9	90.3	108.19
พ.ย.	20.9	32.1	26	71	24.5	3.2	23.5	97.8
ธ.ค.	18.7	31.2	24.3	67	5.3	0.9	5.3	89.59
รวม	-	-	-	-	1,631.40	122.00	993.40	1,316.62
เฉลี่ย	22.57	33.32	27.38	72.17	-	-	-	-

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2563)

รูปที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดอำนาจเจริญ

รูปที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดอำนาจเจริญ

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลเปือย อำเภอสิโสดำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

- 1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,550 ไร่
- 2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 23,208 ไร่
- 3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 1,050 ไร่
- 4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 321 ไร่
- 5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 770 ไร่

(ตารางที่ 2-2 และรูปที่ 2-6)

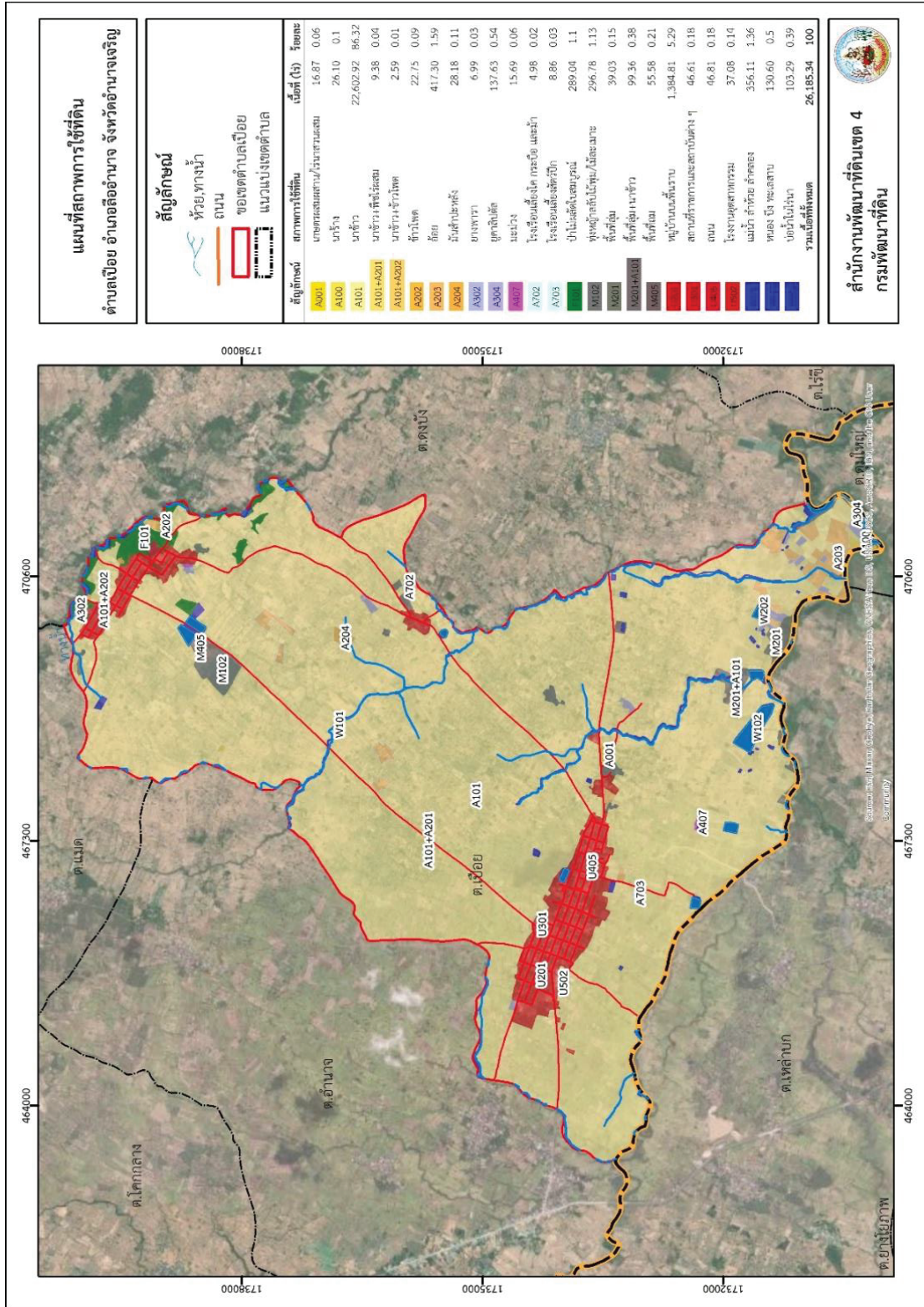

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

สัญลักษณ์	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		(ไร่)	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,515.31	5.79
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,384.81	5.29
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	46.61	0.18
U405	ถนน	46.81	0.18
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	37.08	0.14
A	พื้นที่เกษตรกรรม	23,300.24	88.99
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	16.87	0.06
A100	นาไร่	26.10	0.10
A101	นาข้าว	22,602.92	86.32
A101+A201	นาข้าว+พืชไร่ผสม	9.38	0.04
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	2.59	0.01
A202	ข้าวโพด	22.75	0.09
A203	อ้อย	417.30	1.59
A204	มันสำปะหลัง	28.18	0.11
A302	ยางพารา	6.99	0.03
A304	ยูคาลิปตัส	137.63	0.53
A407	มะม่วง	15.69	0.06
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	4.98	0.02
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	8.86	0.03
F	พื้นที่ป่าไม้	289.04	1.10
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	289.04	1.10
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	490.75	1.87
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	296.78	1.13
M201	พื้นที่ลุ่ม	39.03	0.15
M201+A101	พื้นที่ลุ่ม+นาข้าว	99.36	0.38

M405	พื้นที่ถม	55.58	0.21
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	590.00	2.25
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	356.11	1.36
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	130.60	0.50
W202	บ่อน้ำในไร่นา	103.29	0.39
	รวมเนื้อที่ทั้งหมด	26,185.34	100.00

รูปที่ 2-6 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2561 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลเปือย มีประชากรรวม 6,982 คน แยกเป็นชาย 3,109 คน เป็นหญิง 3,259 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 50.46 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,875 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 3,128 ครัวเรือน หรือร้อยละ 3 คน/ครัวเรือน เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,897 ครัวเรือน หรือร้อยละ 1 คน/ครัวเรือน

ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4 และรูปที่ 2-7

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลเปือย อำเภอเสี้ออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2561

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลเปือย	1,875	3,109	3,259	6,982
หมู่ที่ 1 เปือย	162	300	314	614
หมู่ที่ 2 นาคุณ	55	105	102	207
หมู่ที่ 3 หัวดง	232	401	409	810
หมู่ที่ 4 น้ำท่วม	139	291	317	608
หมู่ที่ 5 น้ำท่วม	148	291	313	604
หมู่ที่ 6 เปือย	139	265	282	547
หมู่ที่ 7 เปือย	194	320	353	673
หมู่ที่ 8 เปือย	118	206	239	445
หมู่ที่ 9 เปือย	205	351	346	697
หมู่ที่ 10 หัวดง	231	402	420	822
หมู่ที่ 11 หัวดง	120	221	237	458
หมู่ที่ 12 น้ำท่วม	87	177	167	344
หมู่ที่ 13 น้ำท่วม	45	79	74	153

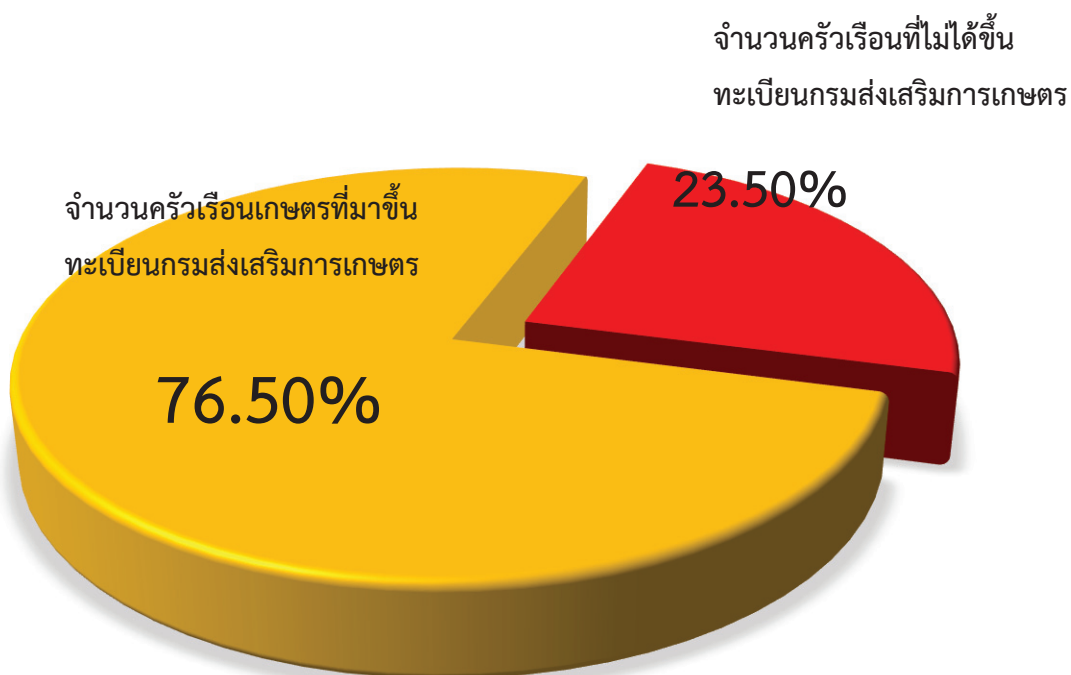
ที่มา : แผนพัฒนาตำบลเปือย (2563)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลเปือย อำเภอสิโอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ
ปี 2561

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	1,875	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร	3,182	23.50
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	1,897	76.50

ที่มา: 1) กรมส่งเสริมการเกษตร (2563)

รูปที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลเปือย อำเภอสิโอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

2) สภาพทั่วไป

การคมนาคมขนส่ง ตำบลเปือย มีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2134 (อำเภอสิเกาอำนาจ – อำเภอพนนา) นอกจากนั้นยังมีถนนเชื่อมระหว่างถนนในเขตพื้นที่เชื่อมระหว่างชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาล และพื้นที่ใกล้เคียงอย่างทั่วถึง ทำให้การจราจรไปมาและการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรเป็นไปด้วยความลำบาก

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ตำบลเปือยมีแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค จากระบบประปา น้ำประปาในหมู่บ้าน น้ำบาดาล แต่ยังคงมีบางหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำ ใช้อุปโภค-บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง

4) สถาบันการศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษา 1 แห่ง โรงเรียนขยายโอกาส 1 แห่ง โรงเรียนเอกชน 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 13 แห่ง

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 2 แห่ง สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง มีวัด(มหรานิกาย) 5 แห่ง คริสตจักรไมตรี 1 แห่ง สถานีตำรวจ 1 แห่ง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5)

ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลเปือย อำเภอสิโอรานาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2564

สภาพสังคม	จำนวน (แห่ง)
แหล่งน้ำตามธรรมชาติ	
ห้วย	4
ลำเซบก	1
สถาบันการศึกษา	
โรงเรียนระดับประถมศึกษา	2
โรงเรียนขยายโอกาส	1
โรงเรียนระดับอุดมศึกษา	1
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน(แห่ง)	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	1
สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล	1
วัด (มหานิกาย)	5
คริสตจักรเมตรีจิต/สุข	1
สถานีตำรวจ	1
ศูนย์ OTOP ตำบล	2
วิสาหกิจชุมชน	1
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	13
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ	
เสมापันปี	1

ที่มา: คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลเปือย (2563)

7) หมอตินาอาสา กรมพัฒนาที่ดิน

หมอตินาอาสาในตำบลเปือยมีจำนวน 13 ราย คือ

1. นายนิมิต ศรีสุวรรณ หมอตินาอาสาระดับหมู่บ้าน
2. นายสมพงษ์ จันทะโทคา หมอตินาอาสาระดับหมู่บ้าน
3. นายธงชัย บุญหลง หมอตินาอาสาระดับหมู่บ้าน
4. นายวินัย สายสิน หมอตินาอาสาระดับหมู่บ้าน
5. นายประจิม วันดีวงศ์ หมอตินาอาสาระดับหมู่บ้าน
6. นายสุพล บุญธิมา หมอตินาอาสาระดับหมู่บ้าน
7. นายเอี่ยม โสภาคำ หมอตินาอาสาระดับหมู่บ้าน
8. นางกนิรี นามโคตร หมอตินาอาสาระดับหมู่บ้าน
9. นายอุทัย จอมศรี หมอตินาอาสาระดับหมู่บ้าน
10. นายศรีอำนาจ ไกยสิทธิ์ หมอตินาอาสาระดับหมู่บ้าน
11. นายถวิล ศรีสุวรรณ หมอตินาอาสาระดับหมู่บ้าน
12. นายพรเทพ แก้วแสน หมอตินาอาสาระดับหมู่บ้าน
13. นายวีระ อุณาพันธ์ หมอตินาอาสาระดับหมู่บ้าน

(กรมพัฒนาที่ดิน, 2564)

8) การถือครองที่ดิน

ปี 2563 ประชากรตำบลเปือยจำนวน 6,982 คน ถือครองที่ดินเฉลี่ยคนละ 3.76 ไร่

9) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจประชาชนตำบลเปือย ส่วนใหญ่ชาวบ้านมีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำสวน ลำไย มะม่วง มะขาม ทำไร่ ข้าวโพด ถั่วเหลือง ถั่วเขียว กระเทียม หอมแดง และพริก อาชีพรอง คือ การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ เลี้ยงวัว เลี้ยงควาย เลี้ยงปลา หรือทำการค้าขาย ชุมชนที่ติดป่า จะมีอาชีพหาของป่า เช่น น้ำผึ้ง ลำสัตว์ หาเห็ด และหน่อไม้ เป็นต้น นอกจากนี้หลังฤดูการทำนา ชาวบ้านบางส่วนประกอบอาชีพรับจ้างเสริม เช่น กรรมกรหรืองานก่อสร้าง ในส่วนชุมชนที่ติดกับแม่น้ำ ในส่วนกลุ่มแม่บ้านมีการรวมตัวกันทำหัตถกรรมในชุมชน ได้แก่ ทอผ้า ทอเสื่อกก

9.1) การประกอบอาชีพ

ตำบลเปือย เป็นพื้นที่เหมาะทำการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน และมีอาชีพเสริม เช่น การทอผ้า การทอเสื่อกก เลี้ยงสัตว์ เพาะปลูก และค้าขาย เป็นต้น

9.1.1) อาชีพทำเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกข้าว ยางพารา ลำไย และมะขาม รองลงมาได้แก่ อาชีพการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค สุกร ไก่ และในตำบลจะมีอาสาสมัครปศุสัตว์ประจำหมู่บ้านเกี่ยวกับการรักษาโรค การผสมพันธุ์สัตว์ และด้านอาชีพประมงตำบลบ้านเปือย จะทำมาหากิน

ตามแหล่งน้ำธรรมชาติ และจะมีกลุ่มเลี้ยงปลานิลเป็นบางส่วนโดยมี สหกรณ์กลุ่มเลี้ยงปลาของตำบลเปือย เป็นแหล่งรับซื้อ-ขาย และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป

9.1.2) ด้านอุตสาหกรรม ตำบลเปือยมีอุตสาหกรรมครัวเรือน เช่น จักรสาน ทอผ้า

9.2) ด้านแรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่จะใช้แรงงานจากคนภายในตำบล ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นเป็นรับจ้างทั่วไป รับราชการ รับเหมาก่อสร้าง และงานอื่นๆ

9.3) ด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ ในพื้นที่เทศบาลตำบลเปือย มีแหล่งน้ำที่สำคัญ หลายแห่ง คือ ห้วยลำเซบก ห้วยจันลัน ห้วยน้อย และห้วยโพธิ์ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญที่ใช้ในการเพาะปลูก เป็นแหล่งทำมาหากินและแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของตำบล แต่แหล่งน้ำธรรมชาติเหล่านี้ไม่เพียงพอ ต่อการอุปโภค-บริโภค และการทำการเกษตรของเกษตรกรตำบลเปือยในช่วงฤดูแล้ง

9.4) ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2561 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 190,911 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 29,413 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 143,336 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 25,047 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 47,575 บาท และ รายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 4,366บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-6 และรูปที่ 2-8 (กรมการพัฒนาชุมชน, 2563)

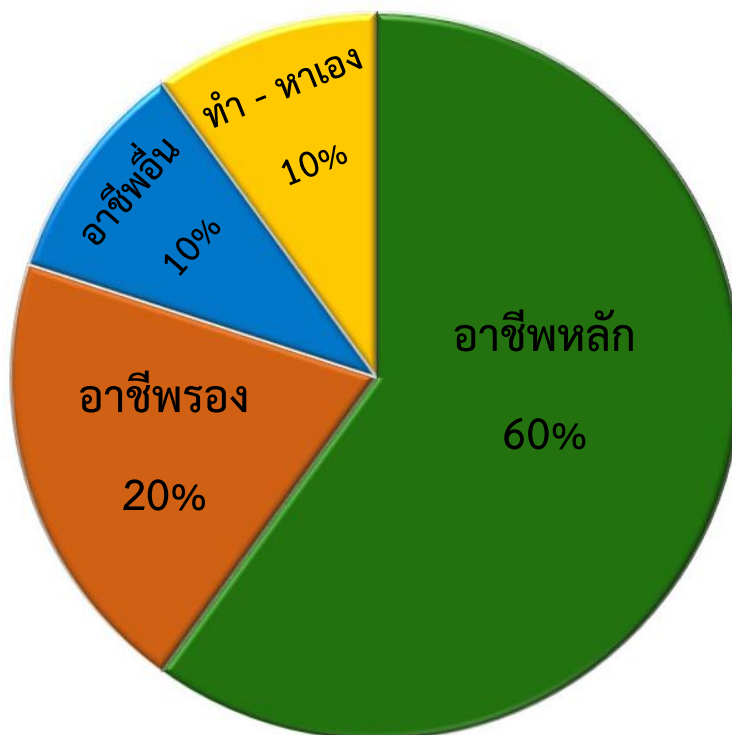
ตารางที่ 2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลเปือย อำเภอสิเกาอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ปี 2563

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)						รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)				
ตำบลเปือย	87,177	49,689	33,003	22,743	190,911	29,413	143,336	25,047	143,336	
หมู่ที่ 1 เปือย	98,401	60,631	27,063	18,671	204,766	35,782	143,336	25047	143,336	
หมู่ที่ 2 นาตุน	71,301	35,037	23,283	34,132	163,754	25,193	114,628	17635	114,628	
หมู่ที่ 3 หัวดง	89,656	52,649	46,671	27,600	216,576	24,215	151,603	16951	151,603	
หมู่ที่ 4 น้ำท่วม	88,098	32,205	37,159	28,200	185,566	33,805	129,896	23664	129,896	
หมู่ที่ 5 น้ำท่วม	72,991	92,678	30,191	21,107	216,967	18,793	151,877	13155	151,877	
หมู่ที่ 6 เปือย	87,208	61,444	27,000	19,097	194,750	29,542	136,325	20679	136,325	
หมู่ที่ 7 เปือย	85,389	39,196	33,023	21,870	179,478	32,043	125,635	22430	125,635	
หมู่ที่ 8 เปือย	82,896	51,252	40,409	16,468	191,027	32,285	133,719	22600	133,719	
หมู่ที่ 9 เปือย	126,194	55,411	27,938	19,392	228,936	44,484	160,255	31139	160,255	
หมู่ที่ 10 หัวดง	148,403	49,513	33,117	12,452	243,486	44,970	170,440	31479	170,440	
หมู่ที่ 11 หัวดง	59,870	37,750	35,594	29,731	162,946	19,417	114,062	13592	114,062	
หมู่ที่ 12 น้ำท่วม	65,717	45,870	39,415	22,858	173,862	19,715	121,703	13801	121,703	
หมู่ที่ 13 น้ำท่วม	61,176	32,323	28,176	24,085	145,735	22,127	102,015	15489	102,015	

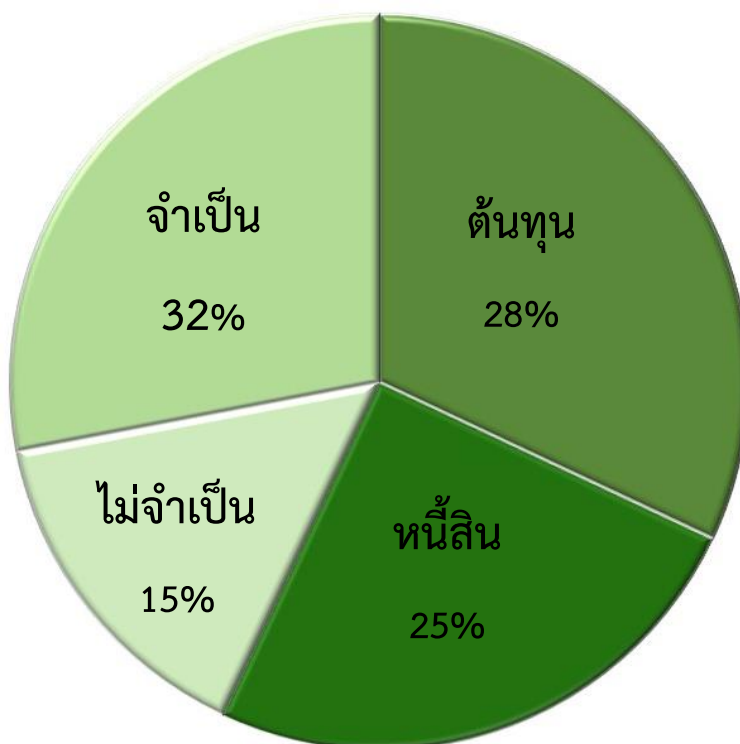
ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2564)

รายได้ครัวเรือน (บาท/ปี)

รายจ่ายครัวเรือน (บาท/ปี)

รูปที่ 2-8 รายได้-รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย ตำบลเปือย อำเภอสิโอรอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลเปือย อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

1) ป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-1 และรูปที่ 3-1

ตาราง 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลเปือย อำเภอสิโอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

รายชื่อ	ราชกิจจานุเบกษา	เนื้อที่ (ไร่)
ป่าสงวนแห่งชาติ		
ป่าดงปู่ตา	เล่ม 90 ตอนที่ 157 ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2516	150

2) ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

2.1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535)

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 890.20 ไร่

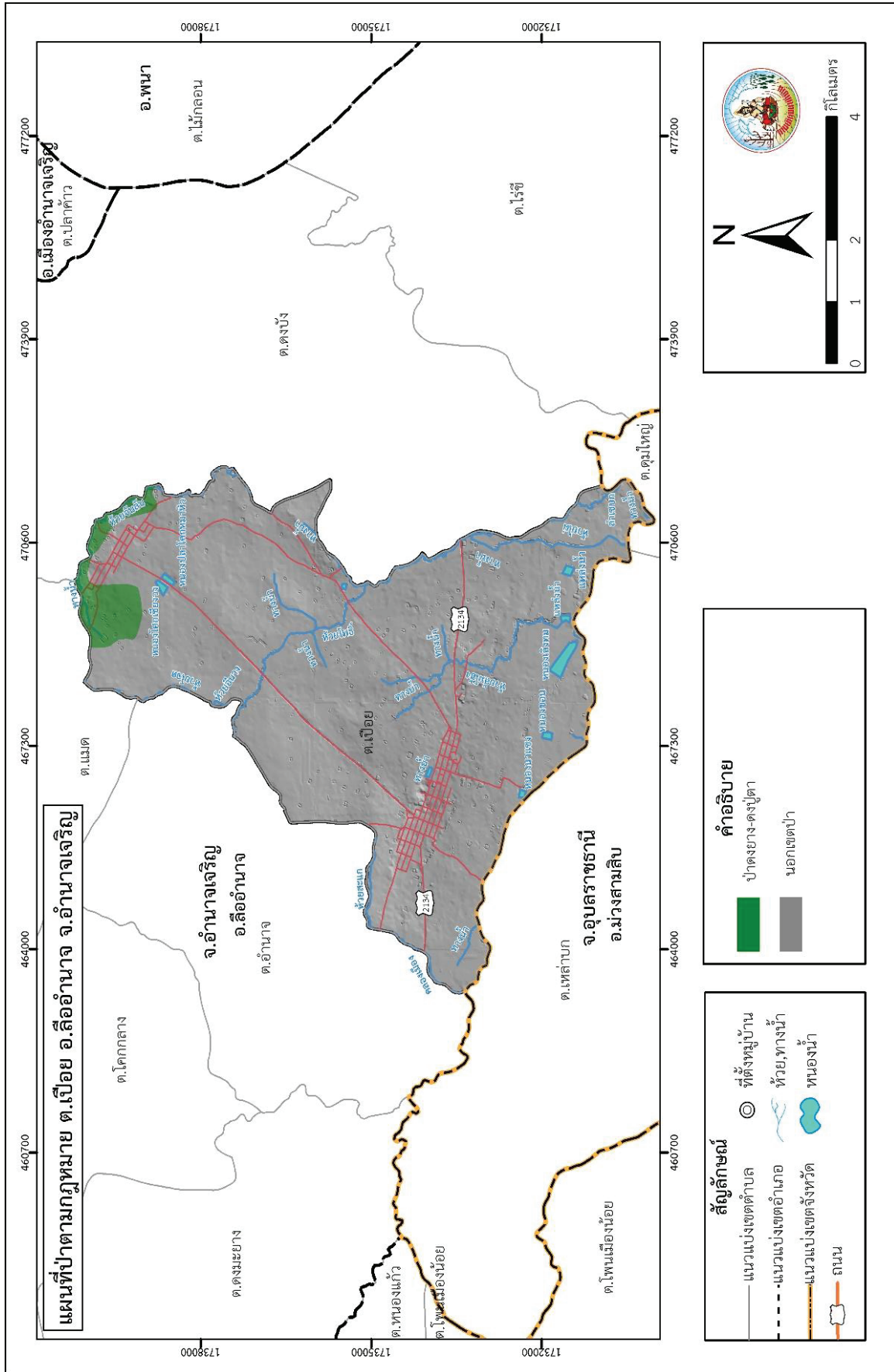
ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-2

2.2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528)

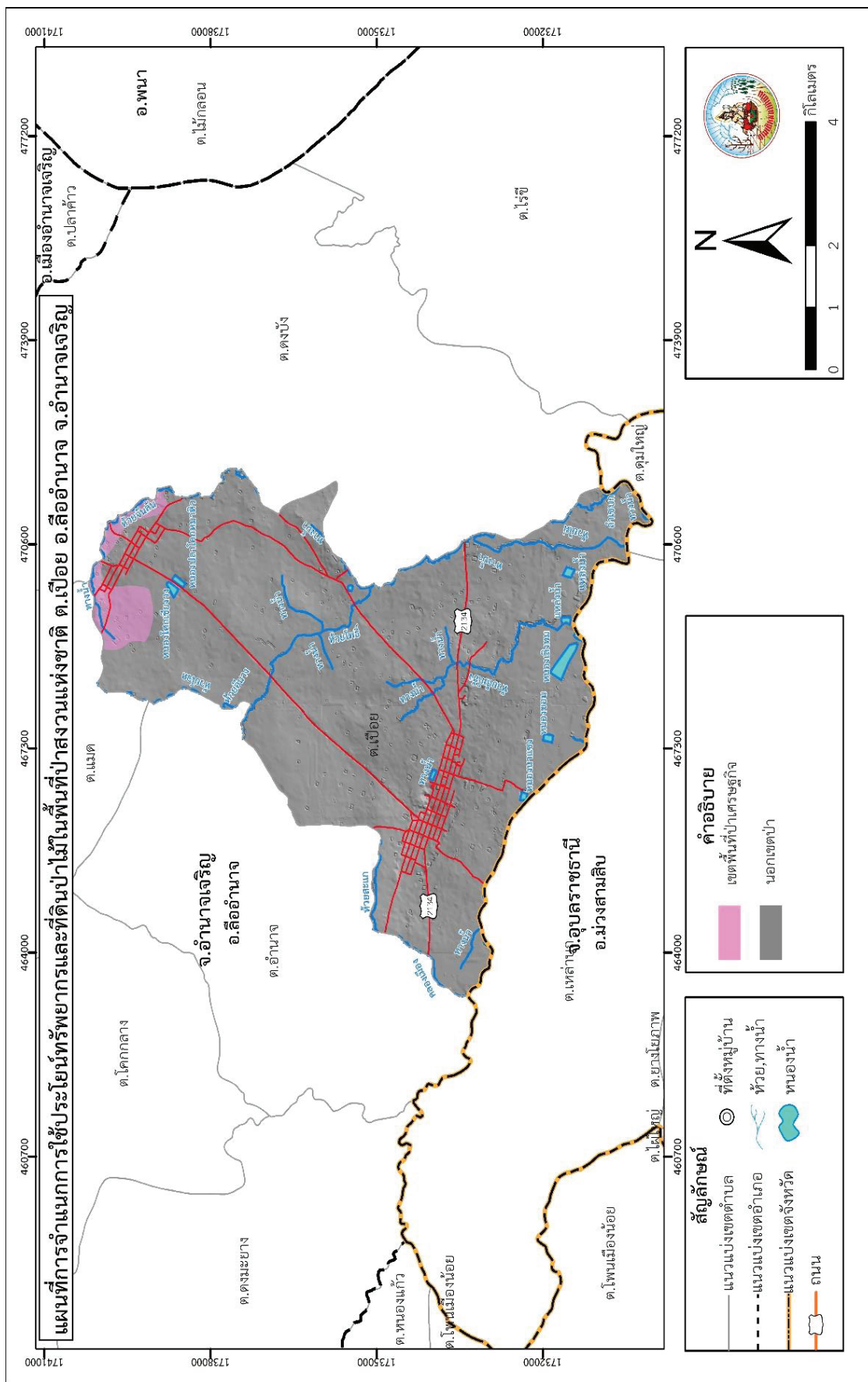
- ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 26,185.34 ไร่

ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-3

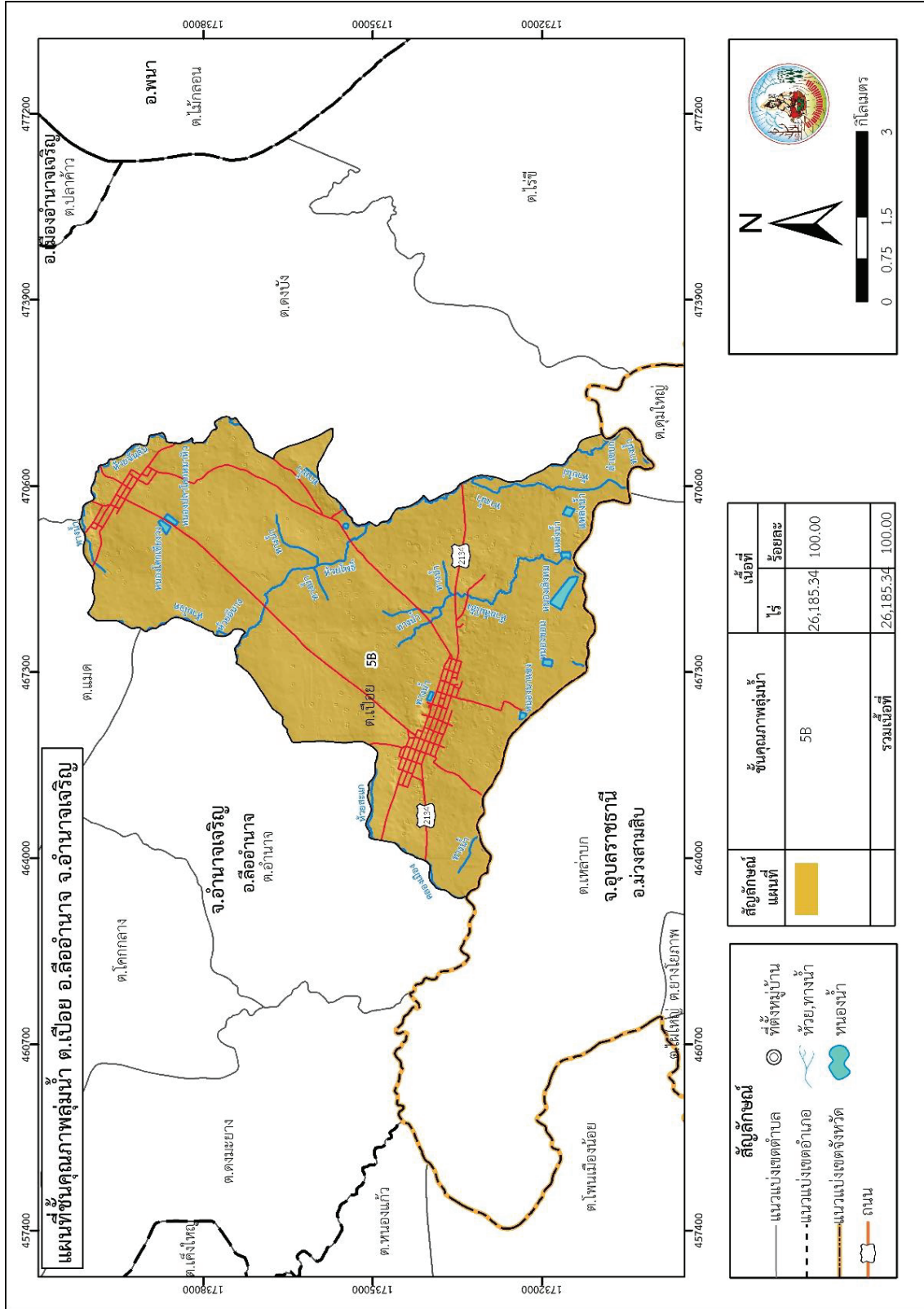
ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้น คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

รูปที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลเปือย อำเภอสิโอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

รูปที่ 3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลเป็ย อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

รูปที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลเปือย อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

- 1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ น้ำลำเซบก ห้วยแม่เหียง ห้วยน้ำตก ห้วยวัด ห้วยมะแง
- 2) การพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ บ่อน้ำในไร่นา จำนวน 361 บ่อ

3.2.2 น้ำใต้ดิน

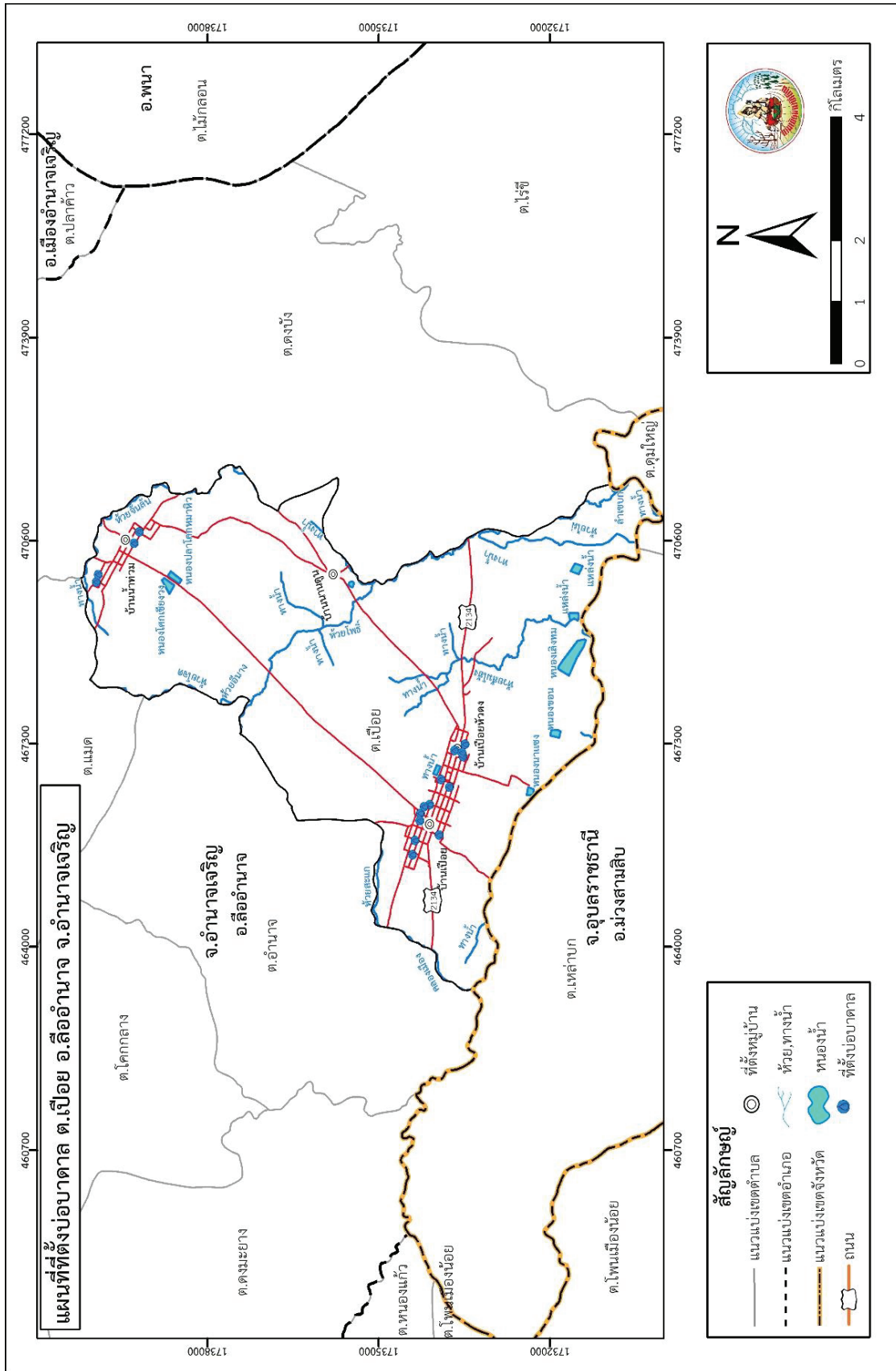
ในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 16 บ่อ ปริมาณน้ำบาดาลที่คาดว่าจะพัฒนาได้อยู่ในเกณฑ์น้อยกว่า 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 3-2 และรูปที่ 3-4 ถึง 3-5

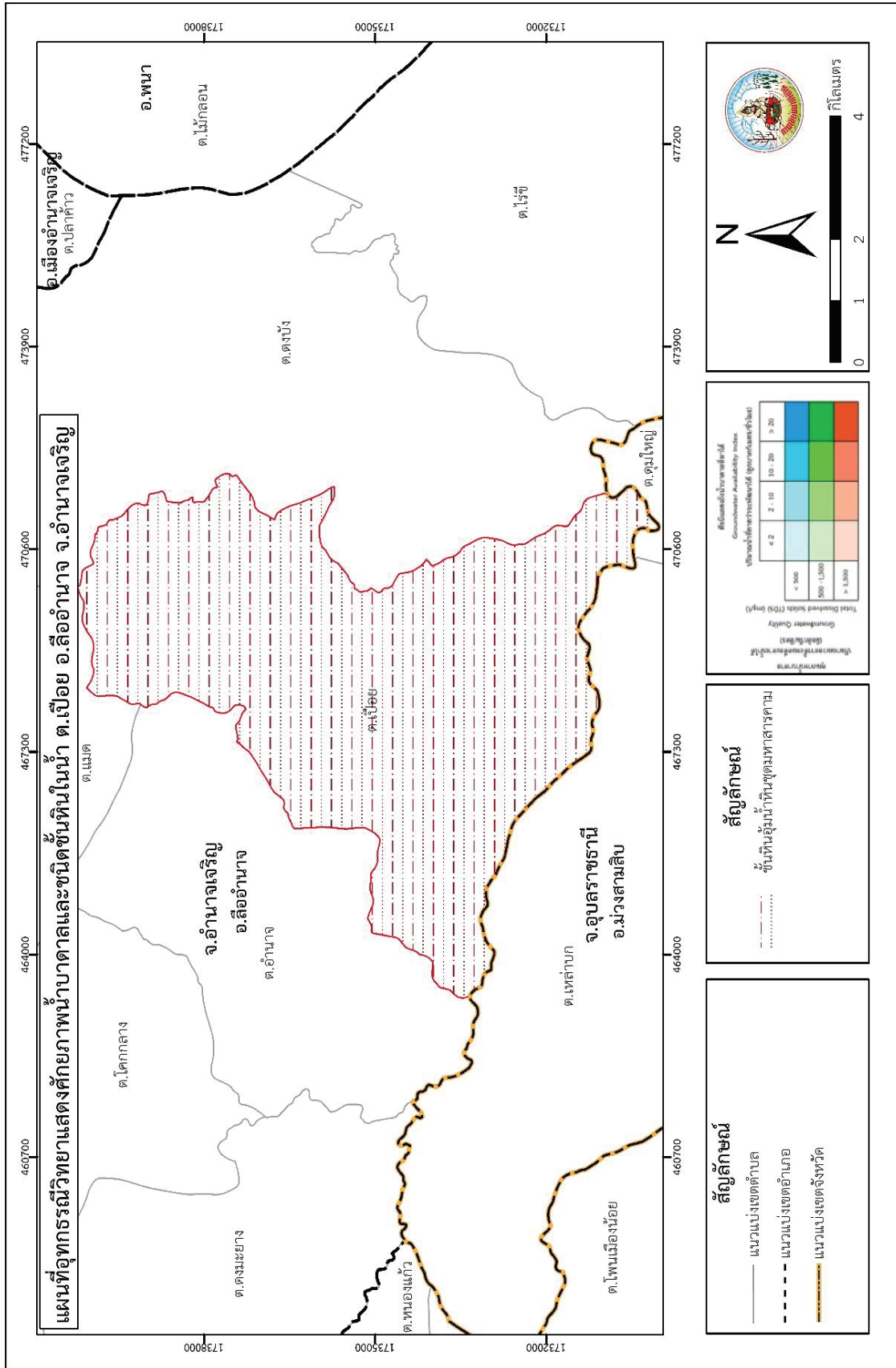
ตารางที่ 3-2 บ่อบาดาล ตำบลเปือย อำเภอสิโอรอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

หมายเหตุ: แสดงเฉพาะบ่อบาดาลที่มีข้อมูลสมบูรณ์ ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2562)

ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึกเจาะ (เมตร)	ระดับน้ำ ปกติ (เมตร)
	Latitude	Longitude				
1	15.7317450	98.7252214	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	45	6.45
2	15.6863423	98.6843147	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	60	12
3	15.6848887	98.6856327	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	60	12
4	15.6871952	98.6802260	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	42	12
5	15.7377043	98.7193514	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ไม่ได้-ปิดบ่อ อุดกกลบ	30	10.66
6	15.6795923	98.6929662	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	42	17
7	15.7373802	98.7204626	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	42	9.3
8	15.6817555	98.6883438	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	54	18
9	15.6857471	98.6853328	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	66	14
10	15.6831041	98.6894709	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	56	11
11	15.7309064	98.7269399	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	40	10
12	15.6809225	98.6938601	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	40	6
13	15.6833541	98.6810158	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	45	10
14	15.6864130	98.6831948	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	48	13
15	15.6797829	98.6935352	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	44	12
16	15.6793146	98.6948143	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	54	12
17	15.687572	98.67806	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	48	7

รูปที่ 3-4 ที่ตั้งบอบาคดล ตำบลเปือย อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

รูปที่ 3-5 อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินในน้ำ ตำบลเปือย อำเภอสิโอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลเปือย อำเภอเสี้ออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ประกอบด้วย

1) ชุดดินสีทน (St) ส่วนมากจะอยู่บริเวณบ้านน้ำท่วม หมู่ 4,5,12,13 ของตำบล เหมาะกับการทำนา ปลูกพืชไร่ พืชผัก

- หน่วยแผนที่ดิน St-sIA ชุดดินสีทน ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 969.31 ไร่ หรือร้อยละ 3.70 ของพื้นที่ตำบล

2) ชุดดินโนนแดง (Ndg) จะอยู่บริเวณบ้านเปือยหัวตงดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

2.1) หน่วยแผนที่ดิน Ndg-sLB ชุดดินโนนแดง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,958.21 ไร่ หรือร้อยละ 22.75 ของพื้นที่ตำบล

2.2) หน่วยแผนที่ดิน Ndg-sLB/d3c ชุดดินโนนแดง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ ลึกปานกลางถึงหินผุ มีเนื้อที่ 277.40 ไร่ หรือร้อยละ 1.06 ของพื้นที่ตำบล

3) ชุดดินพล (Pho) เป็นที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เหมาะสมกับการทำนา

- หน่วยแผนที่ดิน Pho-sLB ชุดดินพล เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,667.60 ไร่ หรือร้อยละ 6.370 ของพื้นที่ตำบล

4) ชุดดินพระทองคำ (Ptk) เป็นดินทราย เหมาะสำหรับไม้ผล ไม้ยืนต้น

- หน่วยแผนที่ดิน Ptk-sLB ชุดดินพระทองคำ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 9,782.83 ไร่ หรือร้อยละ 37.36 ของพื้นที่ตำบล

5) ชุดดินธวัชบุรี (Th) เนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้

- หน่วยแผนที่ดิน Th-sic1A ชุดดินธวัชบุรี ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 436.08 ไร่ หรือร้อยละ 1.67 ของพื้นที่ตำบล

6) ชุดดินมหาสารคาม (Msk) เนื้อดินทรายจัดมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เหมาะสมปลูกพืชไร่ ไม้ผล พืชผัก

- หน่วยแผนที่ดิน Msk-vtk-sLB ดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่เป็นทรายหนามาก ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนร่วน มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6,484.75 ไร่ หรือร้อยละ 24.77 ของพื้นที่ตำบล

7) ชุดดินหนองบุญนา (Nbn) เนื้อดินมีศิลาแลงอ่อนและเป็นดินร่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย

- หน่วยแผนที่ดิน Nbn-pic,col-sIA ดินคล้ายชุดดินหนองบุญนาที่มีศิลาแลงอ่อนและเป็นดินร่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 0-2 %เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 609.15 ไร่ หรือร้อยละ 2.33 ของพื้นที่ตำบล

ตารางที่ 3-3 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอสิเกาอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

หน่วย แผนที่ดิน	คำอธิบาย		เนื้อที่	
	ไร่		ไร่	ร้อยละ
Ndg-sLB	ชุดดินโนนแดง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 %		5,958.21	22.75
Ndg-sLB/d3c	ชุดดินโนนแดง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 % ลึกปานกลางถึงพื้นผิ		277.40	1.06
Pho-sLB	ชุดดินพล ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 %		1,667.60	6.37
Ptk-sLB	ชุดดินพระทองคำ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 %		9,782.83	37.36
St-sIA	ชุดดินสีทัน ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 0-2 %		969.31	3.70
Th-sicA	ชุดดินธวัชบุรี ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแฉ่ง มีความลาดชัน 0-2 %		436.08	1.67
Msk-vtks-lsB	ดินคล้ายชุดดินมหาสารคามที่เป็นทรายหนามาก ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนร่วนย มีความลาดชัน 2-5 %		6,484.75	24.77
Nbn-pic.col-sIA	ดินคล้ายชุดดินหนองบุญมากที่มีศิลาแลงอ่อนและเป็นดินร่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 0-2 %		609.15	2.33
รวมเนื้อที่ทั้งหมด			26,185	100.00

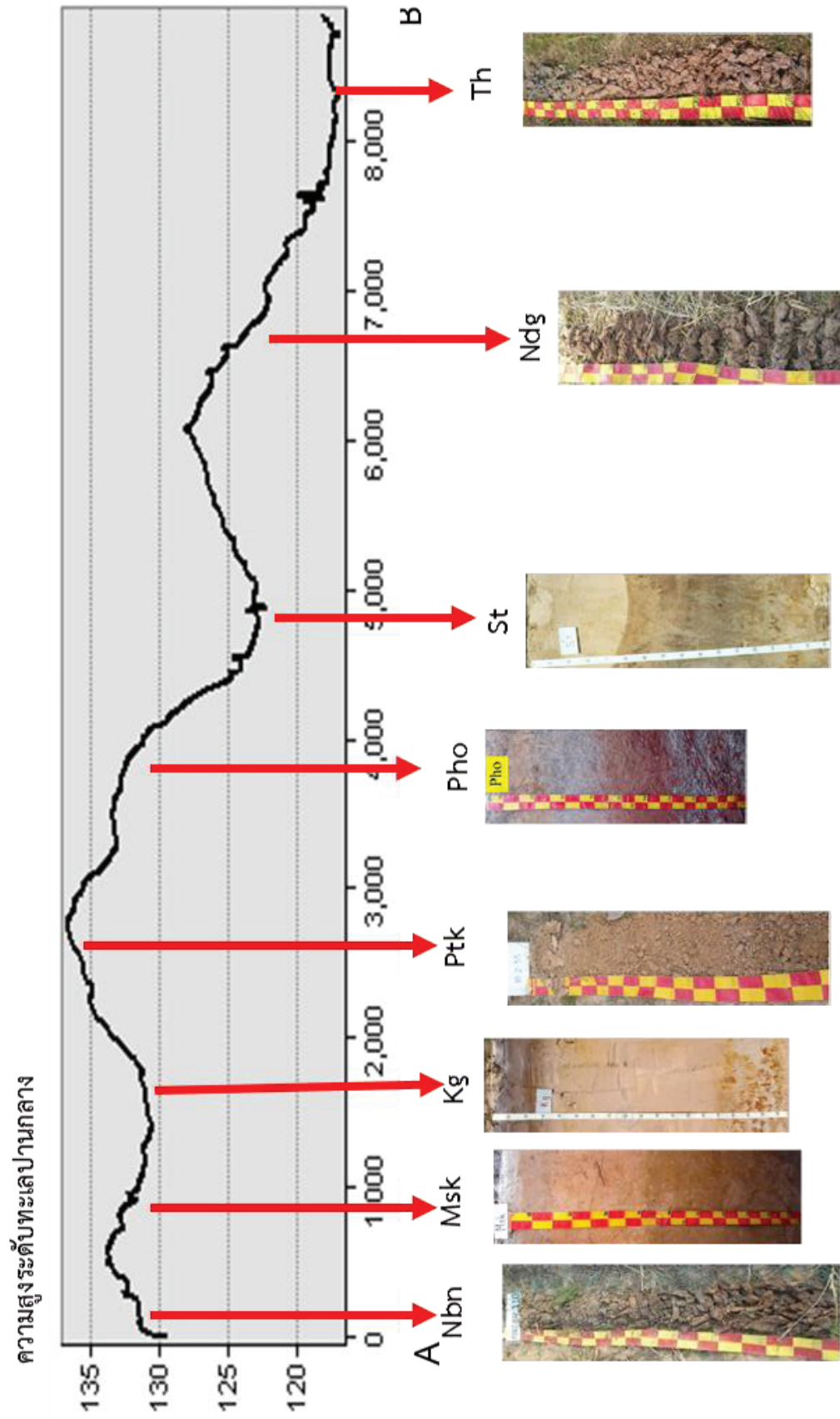
ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2562)

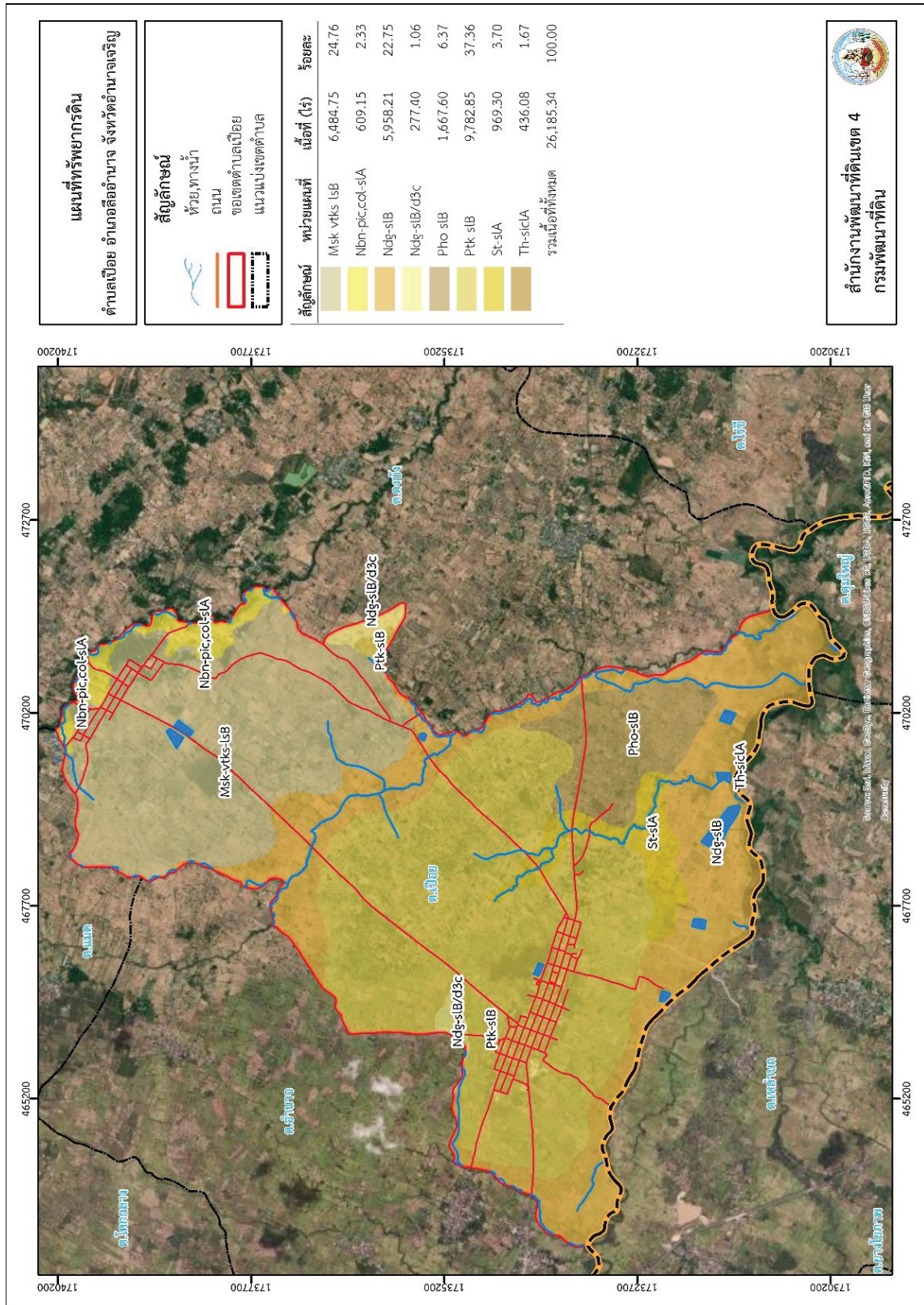
ตารางที่ 3-4 สมบัติดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโอรอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Ndg-s1B	2-5	ค่อนข้างเร็ว-ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำมาก	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	5,958.21	22.75
Pho-s1B	2-5	ค่อนข้างเร็ว-ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำมาก	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	277.40	1.06
Ptk-s1B	2-5	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำมาก	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	1,667.60	6.37
St-s1A	0-2	ค่อนข้างเร็ว	<10	<35	>150	ต่ำมาก	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	9,782.83	37.36
Th-s1c1A	0-2	ค่อนข้างเร็ว	1-10	35-75	>150	ต่ำมาก	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	969.31	3.70
Msk-vtk-s1B	2-5	ดีปานกลาง	<10	>35	>150	ต่ำมาก	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	436.08	1.67
Nbn-pic,col-s1A	0-2	ค่อนข้างเร็ว	<10	<35	>150	ต่ำมาก	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	6,484.75	24.77
Ndg-s1B/d3c	2-5	ค่อนข้างเร็ว-ดีปานกลาง	<10	<35	50-100	ต่ำมาก	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	609.15	2.33
Ndg-s1B/d3c	2-5	ค่อนข้างเร็ว-ดีปานกลาง	<10	<35	50-100	ต่ำมาก	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	5,958.21	22.75
Ptk-s1B	2-5	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำมาก	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	277.40	1.06
รวมเนื้อที่ทั้งหมด									26,185	100.00	

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2562)

รูปที่ 3-6 ภูมิประเทศและชุดดิน

รูปที่ 3-7 ทรัพยากรดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโอรอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

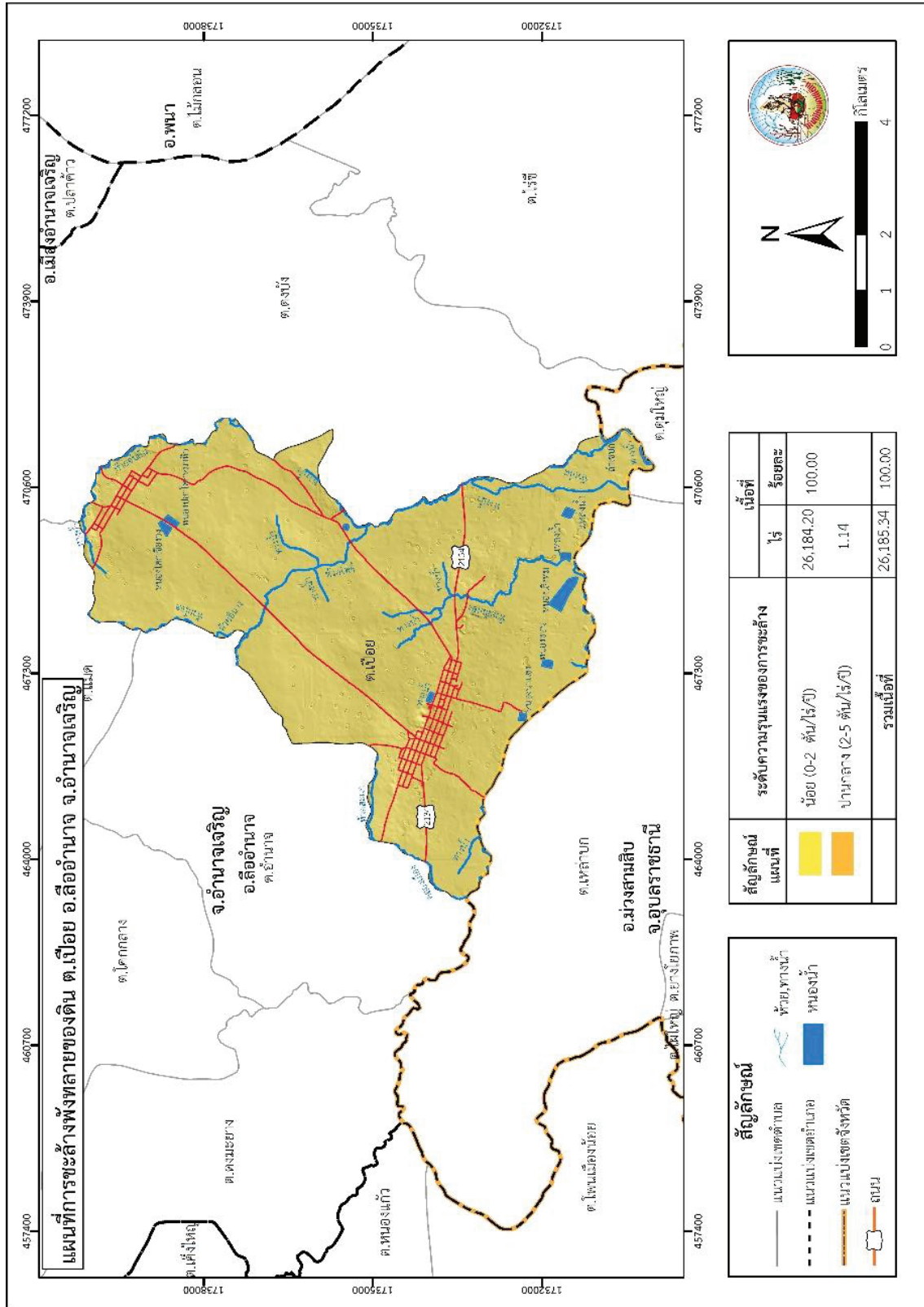

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลเปือย อำเภอสิเกาอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-5 และรูปที่ 3-8

ตารางที่ 3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลเปือย อำเภอสิเกาอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

การชะล้างพังทลายของดิน	การสูญเสียดิน (ตัน/ปี)	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
น้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี)	52,368.40	26,184.20	99.99
ปานกลาง (2-5 ตัน/ไร่/ปี)	5.70	1.14	0.01
รุนแรง (5-15 ตัน/ไร่/ปี)	-	-	-
รุนแรงมาก (15-20 ตัน/ไร่/ปี)	-	-	-
รุนแรงมากที่สุด (>20 ตัน/ไร่/ปี)	-	-	-
รวม		26,815.34	100

รูปที่ 3-8 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลเปือย คือ

- 1) ขาดแคลนน้ำ
- 2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3) กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และเทศบาลตำบลเปือย มีความต้องการ 3 ประการ คือ

- 1) แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) ต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

1) กรณีการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดินนั้น การชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่มีรายละเอียดดังนี้

น้อย เนื้อที่ 26,184 ไร่ (99.99%)

ปานกลาง เนื้อที่ 1.14 ไร่ (0.01%)

เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินดังกล่าว มีความจำเป็นต้องจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

ในส่วนของความอุดมสมบูรณ์ของดินนั้น จากการวิเคราะห์ดินในพื้นที่ตำบลเปือยพบว่า ปฏิกิริยาของดินส่วนใหญ่มีสภาพเป็นกรด ควรปรับสภาพให้เป็นกลาง ธาตุอาหารที่สำคัญ คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม ค่อนข้างต่ำ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง

2) กรณีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลเปือย คือ บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

อนึ่ง บ่อน้ำในไร่นา มิได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำมาทำนา แต่จะเป็นการเสริมในช่วงที่ขาดแคลนเท่านั้น จากการตรวจสอบบ่อน้ำในไร่นาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน 361 บ่อ (ตารางที่ 4-1 และรูปที่ 4-1) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะลงในเขตการใช้ที่ดิน ซึ่งจะมีทั้งที่นาข้าวและที่ปลูกพืชไร่ อาจจะเป็นบ่อน้ำในไร่นาเพิ่มเติม หรือขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่

จากการร้องขอของเกษตรกรให้นำน้ำใต้ดินมาใช้ นั้น กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

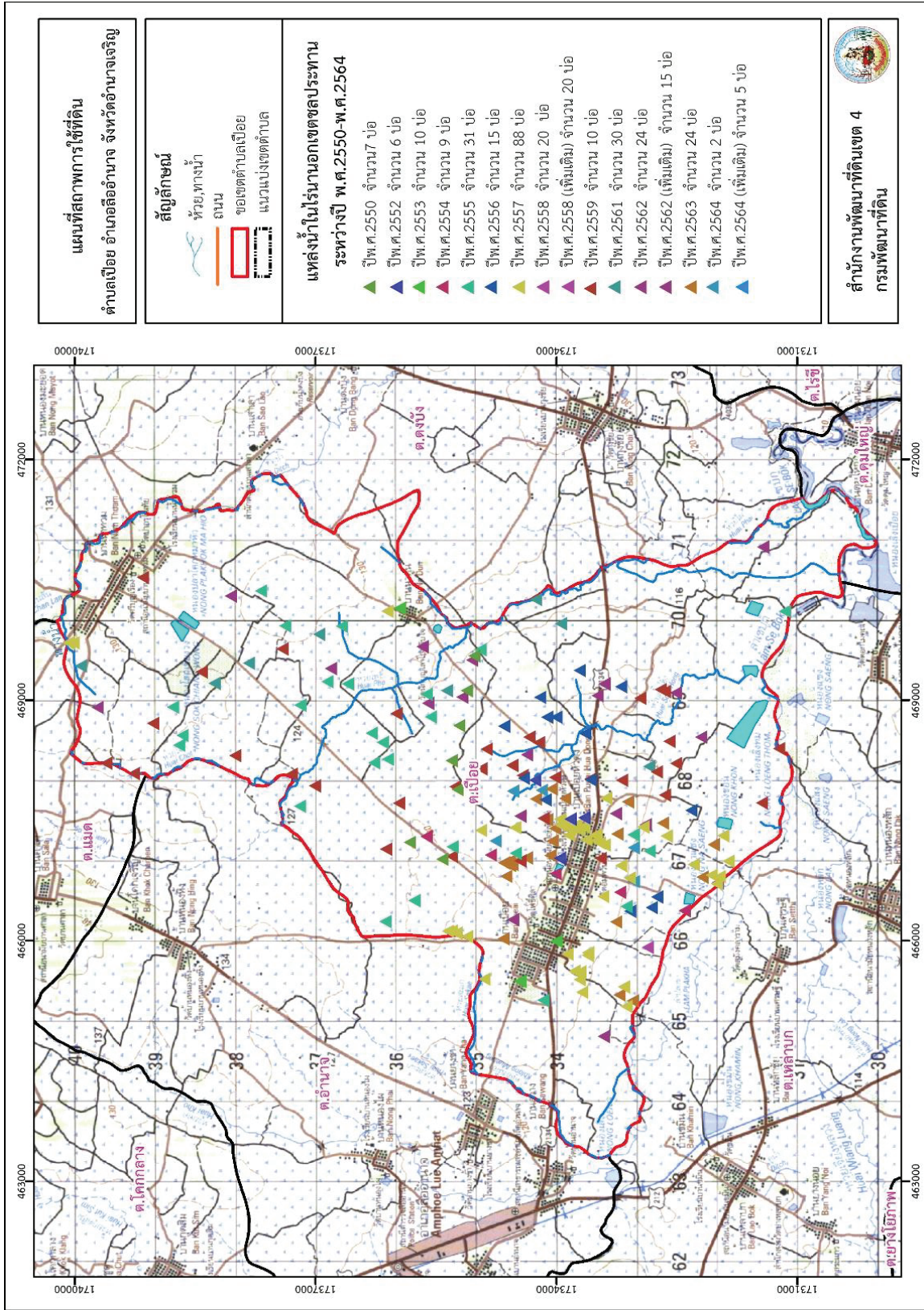
การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือขาดอินทรีย์วัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช

อย่างไรก็ตาม กรณีปัญหาการขาดแคลนนํ้านั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

- 2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2.1.1) โครงการขุดลอกหนองโคกหมาหิว
- 2.2) การก่อสร้างฝาย
 - 2.2.1) ฝายน้ำล้นบ้านน้ำท่วม

ตารางที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.	จำนวน (บ่อ)
2550	7
2552	6
2553	10
2554	9
2555	31
2556	15
2557	88
2558	90
2559	10
2561	30
2562	39
2563	24
2564	7

รูปที่ 4-1 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลเปือย อำเภอสิเกาอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

3) กรณีความต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกินนั้น ควรจะเป็นภาระหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

อนึ่งในกรณีของราษฎรที่ทำกินอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยหลวงนั้น ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2562 เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2562 โดยมีบทบัญญัติมาตรา 64 เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้ผู้ถือครองที่ดินอยู่สามารถทำกินต่อไปได้อีก 20 ปี ตามเงื่อนไขของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยมีรายละเอียดในภาคผนวกที่ 1

ผลจากการจัดทำการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

- 1.1) ดินเสื่อมโทรม
- 1.2) น้ำขาดแคลน
- 1.3) การไร้กรรมสิทธิ์ที่ดิน
- 1.4) การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ

- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2) จัดหาแหล่งน้ำ
- 2.3) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
- 2.4) แก้ปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์

3) สถานะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ

- 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
- 3.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค
- 3.3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.4) พื้นที่ป่าไม้ลดลง
- 3.5) ราษฎรเรียกร้องสิทธิ์ในที่ดิน

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1) แหล่งน้ำที่มีอยู่ต้นเหินจากตะกอน
- 4.2) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
- 4.3) รายได้น้อย
- 4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

พื้นที่ลาดชัน

5.1) คุ้รับน้ำ

5.2) บ่อตักตะกอน

5.3) ฝายชะลอน้ำ

5.4) คันดิน

5.5) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ

5.6) ปฏิรูปที่ดิน

5.7) จัดที่ดินโดย คทช.

พื้นที่ราบ

5.8) จัดรูปแปลงนา

5.9) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด

5.10) บ่อน้ำไร่นา

5.11) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ

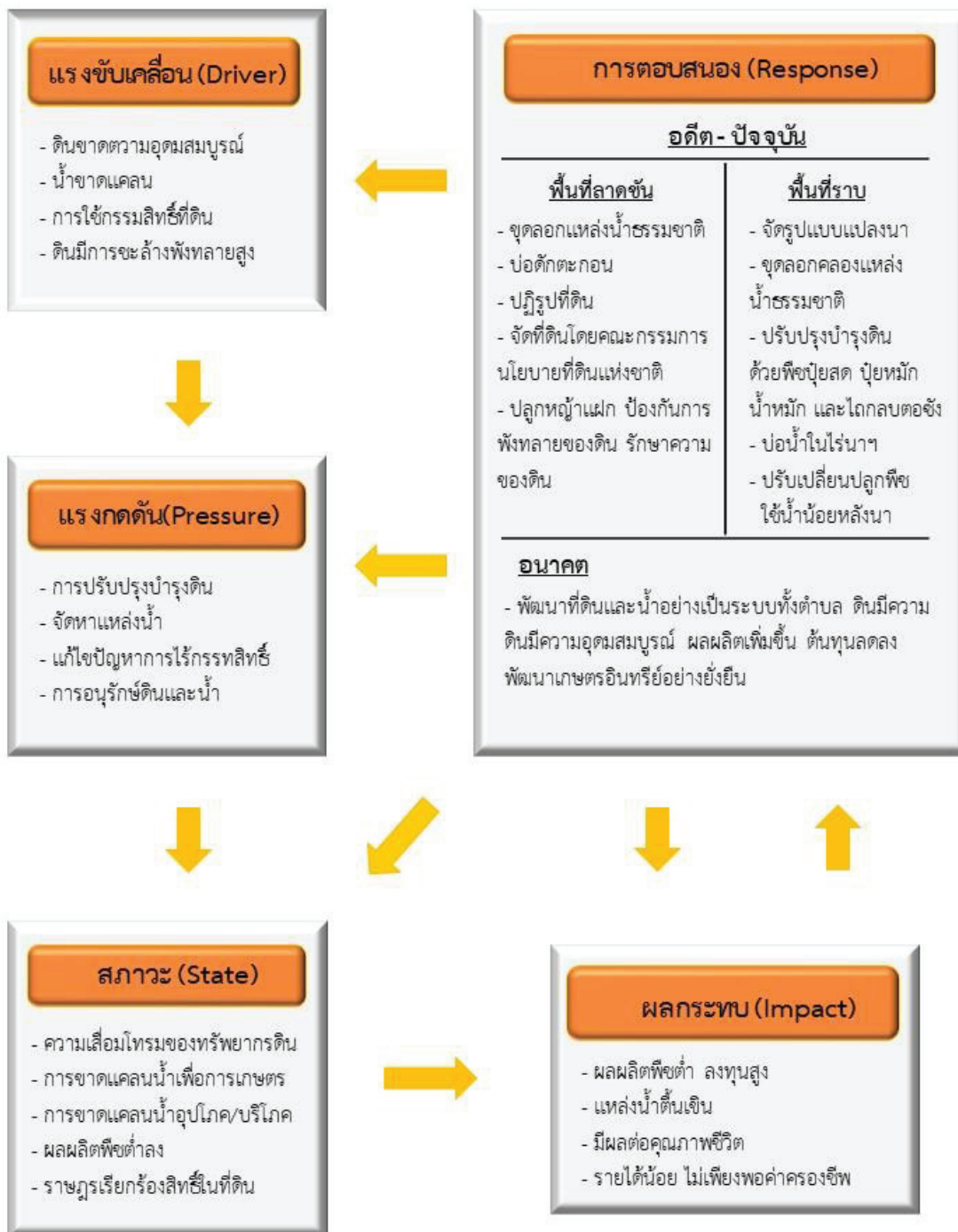
5.12) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชใช้น้ำน้อย

อนาคต

(1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล

(2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-2

รูปที่ 4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลเปือย อำเภอสิโอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลเปือย อำเภอเสี้ออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.3.1 พื้นที่ลุ่ม

1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวเจ้า กข.105 ข้าวเหนียว กข.6

2) ข้าวนาปี - ข้าวนาปรัง เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝนระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม และจะปลูกข้าวนาปรังในช่วงฤดูแล้ง โดยสูบน้ำจากคลองส่งน้ำระหว่างเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม แต่จะมีปัญหาการขาดแคลนน้ำ

3) ข้าวนาปี-พืชผัก เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม และจะปลูกพืชผักหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ได้แก่ กระเทียม หอมแดง ผักชี ตะไคร้ ระหว่างเดือนธันวาคมถึงพฤษภาคม

4) มะม่วง เกษตรกรจะปลูกมะม่วงในพื้นที่ลุ่ม ซึ่งสามารถปลูกได้เกือบตลอดปี

4.3.2 พื้นที่ดอน

1) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรจะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูฝน โดยปลูกตั้งแต่เดือนพฤษภาคม และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนกันยายนถึงตุลาคม

2) มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลังช่วงต้นฤดูฝนระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 10-14 เดือน

3) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางพารา และยูคาลิปตัส

4) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ มะม่วง มะขาม กลั้ว ฯลฯ

(รูปที่ 4-3)

ชนิดพืช	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม												
1.ข้าว - ถั่วพรี - ข้าว	ข้าวนาปรัง			ถั่วพรี			ข้าวนาปี					
2.ข้าวโพด-ถั่วพรี - ข้าว	ข้าวโพด			ถั่วพรี			ข้าวนาปรัง					
3.มะม่วง มะขาม กล้วย	มะม่วง มะขาม กล้วย											
4.เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน											
บริเวณพื้นที่ดอน												
1.ข้าว - ถั่วพรี - ข้าว	ข้าวนาปรัง			ถั่วพรี			ข้าวนาปี					
2.ข้าวโพด-ถั่วพรี - ข้าว	ข้าวโพด			ถั่วพรี			ข้าวนาปี					
3.มันสำปะหลัง	มันสำปะหลัง											
4.ไม้ยืนต้น	ยางพารา ยูคาลิปตัส											
3.ไม้ผล	มะม่วง มะขาม กล้วย											

รูปที่ 4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลเปือย อำเภอสิโอรอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

บทที่ 5

การประเมินสุขภาพดิน

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลตำบลเปือย อำเภอสิโอรานาจ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยกองสำรวจดิน และวิจัยทรัพยากรดิน พบว่า มีดิน 7 ชุดดิน และ 8 ดินคล้ายชุดดิน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย พืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลเปือย อำเภอสิโอรานาจ จังหวัดอำนาจเจริญ มี 9 ชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ถั่วเขียว ยางพารา มะม่วง มะขาม ลำไย และลิ้นจี่

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S1)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Th-sic1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Msk-vtks-lsB Pho-slB

ข้าวโพด

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Msk-vtks-lsB Pho-slB

มะม่วง

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Msk-vtks-lsB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน St-slA

มันสำปะหลัง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Msk-vtks-lsB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Nbn-pic,col-slA

ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Msk-vtks-lsB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Nbn-pic,col-slA

ยูคาลิปตัส

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Msk-vtks-lsB Ptk-slB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (s3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ndgs-lB Pho-slB Th-siclA

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

หน่วยแผนที่ดิน	นาข้าว	ข้าวโพด	นาข้าว+ ข้าวโพด	มะม่วง	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ยูคาลิปตัส	อ้อย
Msk-vtks-lsB	S2eosnz	S2osn	S2osnz	S2sn	S2osnz	S2osn	S2osn	S2osnz
Nbn-pic,col-sIA	S3z	S3o	S3z	-	N	S3o	-	-
Ndg-sIB	-	S3z	-	-	-	-	S3o	S2osnz
Ndg-sIB/d3c	-	S3z	-	-	-	-	-	-
Pho-sIB	S2esnZ	-	-	-	-	-	S3o	-
Ptk-sIB	S3z	-	2osnz	-	-	-	S2osnz	S2osnz
St-sIA	S3z	-	-	S3o	-	-	-	-
Th-sicIA	S1	-	-	-	-	-	S3o	S2osn

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากรางที่ 3-4

- 2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน: r = ปริมาณน้ำฝน s = เนื้อดิน o = การระบายน้ำ b = ความอิ่มตัวด้วยต่าง
 c = ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก m = ปริมาณอินทรีย์วัตถุ p = ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์
 k = ปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ d = ความลึกของดิน g = ความลาดชัน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลเปือย อำเภอสิเกาอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอสิเกาอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	คำสั่งนายกรัฐมนตรี แลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล <u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศไทย (พ.ศ. 2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2561-2565	ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาการผลิตข้าวหอมมะลิ และสินค้าเกษตรปลอดภัย ยุทธศาสตร์ที่ 2 : บริหารจัดการน้ำ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ส่งเสริมและยกระดับการค้าชายแดน การค้า อุตสาหกรรมการลงทุนการท่องเที่ยวและบริการสู่สากล ยุทธศาสตร์ที่ 4 : พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน และเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ ยุทธศาสตร์ที่ 5 : อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงานอย่างสมดุลและยั่งยืน พ.ศ. 2561-2565
8	แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 พ.ศ.2561-2565	ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าข้าวหอมมะลิสู่ความต้องการของตลาด ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวให้ได้ระดับมาตรฐานและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาระบบสนับสนุนการบริหารจัดการธุรกิจการค้าและเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนครบวงจรและได้มาตรฐานสากล
9	ยุทธศาสตร์จังหวัดอำนาจเจริญ พ.ศ. 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพและเพิ่มมูลค่าข้าวหอมมะลิสู่ความต้องการของตลาด ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวให้ได้ระดับมาตรฐานและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาระบบสนับสนุนการบริหารจัดการธุรกิจการค้าและเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนครบวงจรและได้มาตรฐานสากล
10	ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดอำนาจเจริญ พ.ศ. 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรโดยใช้ตลาดนำการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่เกษตรกรรมยั่งยืน

11	ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ (พ.ศ.2561-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้เป็นสังคมเมืองน่าอยู่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา อนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ยุทธศาสตร์ที่ 3 การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
12	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลเปือย อำเภอสิโอรอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ	ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาด้านโครงสร้างฐาน ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาด้านการคุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดิน อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลเปือยใช้ยุทธศาสตร์จังหวัดอำนาจเจริญ พ.ศ. 2564 เป็นแนวทาง ซึ่งยุทธศาสตร์จังหวัดอำนาจเจริญ พ.ศ. 2564 ได้เชื่อมโยง กับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนารายสาขาต่างๆ หรือแผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลเปือย อำเภอเสี้ออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตอุตสาหกรรม และพื้นที่แหล่งน้ำ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอเสี้ออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	(ไร่)	ร้อยละ
1.เขตพื้นที่ป่า	289.4	1.11
2.เขตพื้นที่เกษตรกรรม	23,675.95	90.41
2.1เขตนาข้าว	22,853.35	87.28
1)เขตทำนาข้าว	22,676.77	6.60
2)เขตทำนาข้าวพื้นที่ลุ่ม	138.44	0.53
3)เขตทำนาข้าวนาและพืชไร่	11.98	0.05
4)เขตนาไร่	26.16	0.10
2.2เขตปลูกพืชไร่	483.31	1.85
1)เขตปลูกข้าวโพด	22.75	0.09
2)เขตปลูกมันสำปะหลัง	28.19	0.11
3)เขตปลูกอ้อย	432.37	1.65
2.3เขตปลูกไม้ผล	13.69	0.05
1)เขตปลูกมะม่วง มะขาม กล้วย	13.69	0.05
2.4เขตไม้ยืนต้น	134.76	0.51
1)เขตปลูกยางพารา	6.99	0.03
2)เขตปลูกยูคาลิปตัส	127.77	0.49
2.5เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	16.87	0.06
2.6เขตปศุสัตว์	69.42	0.27
2.7เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและบ่อน้ำไร่นา	04.55	0.40
3.พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,397.30	5.34
4.เขตอุตสาหกรรม	37.08	0.14
5.พื้นที่แหล่งน้ำ	88.53	1.87
6.ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	97.08	0.13
รวม	6,185.34	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.1 เขตป่าไม้

มีเนื้อที่ 289.4 ไร่ หรือร้อยละ 1.11 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย และมติ คณะรัฐมนตรี ได้แก่ รวมไปถึงพื้นที่คงสภาพป่าแต่อยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือพื้นที่ที่มีสภาพเป็น ป่าสมบูรณ์แต่ได้รับการประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พื้นที่ชุ่มน้ำ และพื้นที่อื่นๆ เช่น ไม้ละเมาะ เป็นต้น ซึ่งเขตดังกล่าวเป็นพื้นที่แหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญของกลุ่มน้ำลำเซบก - ลำเซบาย

6.4.2 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 23,675.95 ไร่ หรือร้อยละ 90.41 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 4 เขต ดังนี้

1) เขตนาข้าว

1.1) เขตทำนาข้าว มีเนื้อที่ 22,676.77 ไร่ หรือร้อยละ 6.60 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินพระทองคำ (Ptk) ชุดดินมหาสารคาม (Msk) และชุดดินโนนแดง (Ndg) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง
- น้ำท่วมในช่วงที่ฝนตกชุก

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่ม การอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ขุดลอกแหล่งน้ำให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น
- พัฒนาระบบส่งน้ำ และการระบายน้ำออกจากพื้นที่นา ช่วงที่ฝนตกชุก
- การปลูกพืชหลังนาเพื่อเป็นรายได้เสริม เช่น ถั่วเหลือง ปอเทือง และปลูก

พืชผักปลอดภัย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดย การใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์

ปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง
- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำ และระบายน้ำ
- 2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคแมลงของข้าว
- 3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร รวมทั้งการทำถนนเข้าสู่แปลงนาข้าว

1.2) เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 22,676.77 ไร่ หรือร้อยละ 6.60 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินพระทองคำ (Ptk) ชุดดินมหาสารคาม (Msk) และชุดดินโนนแดง (Ndg) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง
- น้ำท่วมในช่วงที่ฝนตกชุก

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ขุดลอกแหล่งน้ำให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น
- พัฒนาระบบส่งน้ำ และการระบายน้ำออกจากพื้นที่นา ช่วงที่ฝนตกชุก
- การปลูกพืชหลังนาเพื่อเป็นรายได้เสริม เช่น ถั่วเหลือง ปอเทือง และปลูกพืชผักปลอดภัย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์
- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง
- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝ่ายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำ และระบายน้ำ
- 2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัด โรคแมลงของข้าว
- 3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร รวมทั้งการทำถนนเข้าสู่แปลงนาข้าว

1.3) เขตทำนาข้าวนาและพืชไร่ มีเนื้อที่ 11.98 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินพระทองคำ (Ptk) ชุดดินมหาสารคาม (Msk) และชุดดินโนนแดง (Ndg) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- หน้าดินค่อนข้างแน่นทึบ ทำให้ไถพรวนยาก และทำให้ข้าวแตกกอยาก
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดิน และเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- ควรมีการปรับสภาพพื้นที่ในแปลงนา เพื่อควบคุมระดับการแช่ขังของน้ำ ในช่วงการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารพืช โดยการ ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง
- สนับสนุนการปรับปรุงแปลงนา
- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่องการสร้างฝายน้ำล้น ชุดลอกแหล่งน้ำและคลองส่งน้ำ
- 2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในการป้องกันและกำจัดโรคแมลงของข้าว
- 3) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร

1.4) เขตนาไร่ มีเนื้อที่ 26.16 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินพระทองคำ (Ptk) ชุดดินมหาสารคาม (Msk) และชุดดินโนนแดง (Ndg) ตามลำดับ

2) เขตปลูกพืชไร่

2.1) เขตปลูกข้าวโพด มีเนื้อที่ 22.75 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินพระทองคำ (Ptk) ชุดดินมหาสารคาม (Msk) และชุดดินโนนแดง (Ndg) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ส่วนใหญ่ดินค่อนข้างเป็นกรด
- การชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ปรับระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม จะช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ลดจำนวนโรคและแมลงศัตรูพืชให้น้อยลง และลดการชะล้างพังทลายของดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ
- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน

- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล
- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนพันธุ์ข้าวโพดที่ให้ผลผลิตสูง รวมทั้งเทคโนโลยีในการผลิต

2) กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ และคลองส่งน้ำ

2.2) เขตปลูกมันสำปะหลัง มีเนื้อที่ 28.19 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินพระทองคำ (Ptk) ชุดดินมหาสารคาม (Msk) และชุดดินโนนแดง (Ndg) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของดินสูงในพื้นที่ลาดชัน
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูกมันสำปะหลังให้ได้ผลผลิตสูง

2) กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำ และฝายน้ำล้น

2.3) เขตปลูกอ้อย มีเนื้อที่ 432.37 ไร่ หรือร้อยละ 1.65 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินพระทองคำ (Ptk) ชุดดินมหาสารคาม (Msk) และชุดดินโนนแดง (Ndg) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด

- มีการชะล้างพังทลายของดินสูงในพื้นที่ลาดชัน
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี

ในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปลูก

อ้อยให้ได้ผลผลิตสูง

- 2) กรมชลประทาน สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำ และฝายน้ำล้น

3) เขตไม้ผล

3.1) เขตปลูกลมะม่วง มีเนื้อที่ 13.65 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนคือ ชุดดินพระทองคำ (Ptk) ชุดดินมหาสารคาม (Msk) และชุดดินโนนแดง (Ndg) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- น้ำท่วมขังในฤดูฝน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีใน

อัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นา
- พัฒนาระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฤดูฝน
- สามารถปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อลดความเสี่ยงของ

เกษตรกรรายย่อย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- สนับสนุนการจัดรูปแบบแปลงนา และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำการเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนชุดคลองระบายน้ำ เพื่อระบบน้ำออกจากพื้นที่ในช่วงฝนตกชุก

2) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำการเกษตรผสมผสาน

4) เขตปลูกไม้ยืนต้น

4.1) เขตปลูกยางพารา มีเนื้อที่ 6.99 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินพระทองคำ (Ptk) ชุดดินมหาสารคาม (Msk) และชุดดินโนนแดง (Ndg) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงในพื้นที่ลาดชัน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์ เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

การยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง

อนึ่งหากเกษตรกรต้องการจะปรับเปลี่ยนยางพาราไปปลูกพืชชนิดอื่น ได้จัดทำทางเลือกไว้ให้ดังภาคผนวก 2

4.2) เขตปลูกยูคาลิปตัส มีเนื้อที่ 127.77 ไร่ หรือร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินท่ายาง (Ty) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ส่งเสริมเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

กรมส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูก การดูแลรักษาและด้านการตลาด

5) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 69.42 ไร่หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ชุดดินลำปาง (Lp) ชุดดินแม่ขาน (Mkn) และชุดดินสุโขทัย (Skt) ตามลำดับ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- จัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้สัตว์มีน้ำกินและปลูกไม้ยืนต้นไว้เป็นร่มเงา จัดทำโครงการส่งเสริมด้านปศุสัตว์โดยกรมปศุสัตว์ให้ข้อเสนอแนะวิธีการเลี้ยงสัตว์ การปลูกและขยายพันธุ์หญ้าพันธุ์ดี การให้อาหารเสริม การผสมพันธุ์และการควบคุมโรค เป็นต้น

- ควบคุมมลภาวะด้านกลิ่น เสียง และน้ำเสียไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียงควบคุมและป้องกันโรคระบาดอย่างใกล้ชิดและเข้มงวด ปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการอย่างเคร่งครัด

- ควบคุมมลพิษทางน้ำโดยมีนโยบายให้ผู้ก่อมลพิษต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหาและเสียค่าใช้จ่ายในการจัดการอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความสกปรกปนเปื้อนน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

6.4.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 1,397.30 ไร่ หรือร้อยละ 5.34 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยเขตชุมชน สถานที่ราชการ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสถานที่ที่เกิดจากการกิจกรรมของชุมชน (ที่ทิ้งขยะ) และระบบโครงข่ายคมนาคม จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลเปือย (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2564) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

พื้นที่ชุมชนที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินนี้ เป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน หากมีการขยายตัวในอนาคต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2564

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นที่ขอรับการสนับสนุนได้แก่

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่อง เครื่องสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ระบบประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือน

6.4.4 เขตอุตสาหกรรม

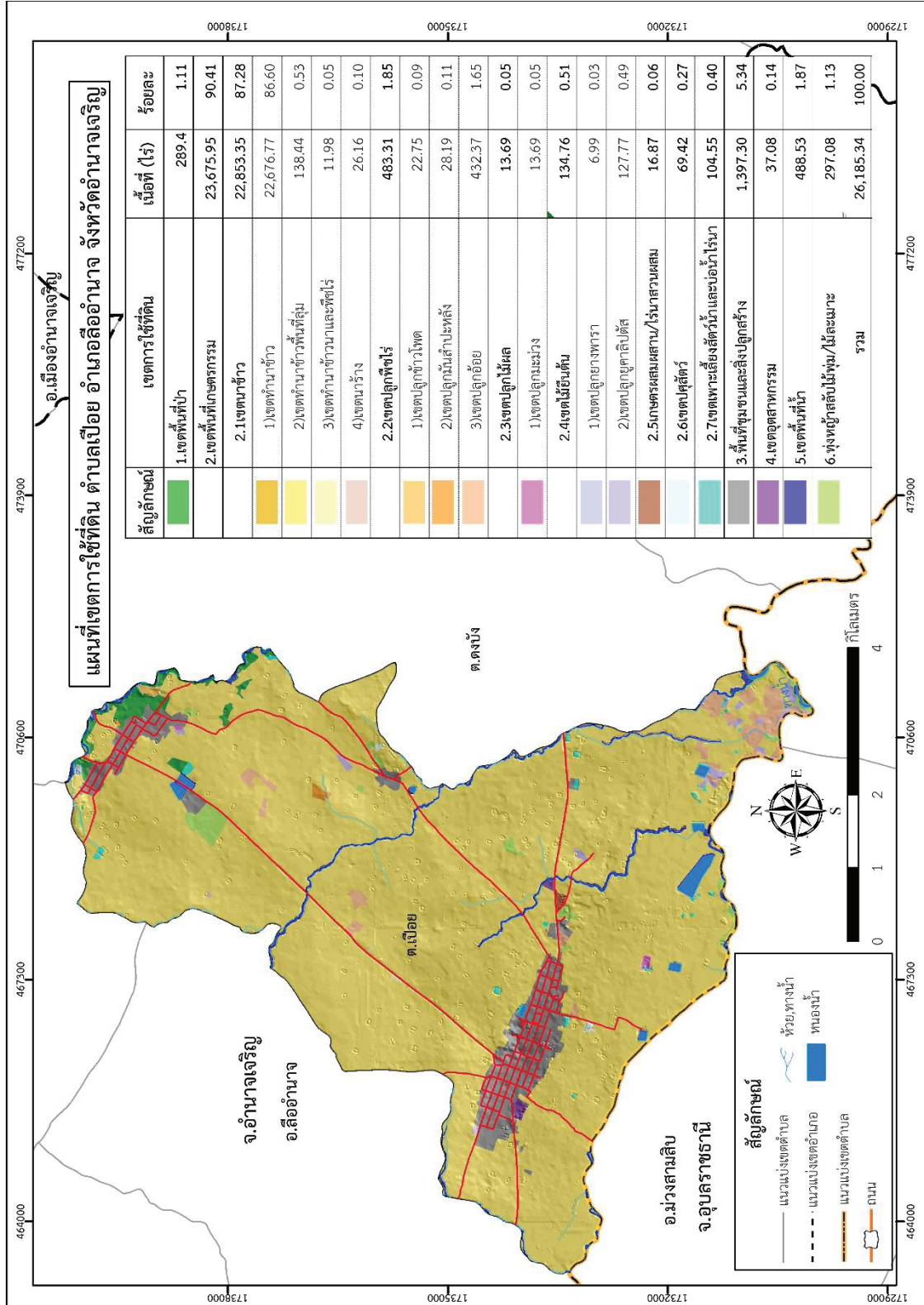
มีเนื้อที่ 37.08 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรม และลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร บ่อดิน และบ่อลูกรัง จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลเปือย (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2564) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.5 เขตแหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 88.53 ไร่ หรือร้อยละ 1.87 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ต่างๆ อ่างเก็บน้ำและบ่อน้ำ แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ในด้านเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน

แหล่งน้ำในเขตนี้เป็นแหล่งน้ำที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันจะมีการพัฒนาแหล่งน้ำในระยะต่อไป

รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ ควรดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขินและถูกบุกรุก หมั่นขุดลอกคูคลอง ไม่ทิ้งขยะหรือปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

ชนิดพืช	เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม												
1.ข้าว - ถั่วพรี้า - ข้าว		ข้าวนาปรัง			ถั่วพรี้า			ข้าวนาปี					
2.ข้าวโพด-ถั่วพรี้า - ข้าว		ข้าวโพด			ถั่วพรี้า			ข้าวนาปรัง					
3.มะม่วง		มะม่วง											
4.เกษตรผสมผสาน		เกษตรผสมผสาน											
บริเวณพื้นที่ดอน													
1.ข้าว - ถั่วพรี้า - ข้าว		ข้าวนาปรัง			ถั่วพรี้า			ข้าวนาปี					
2.ข้าวโพด-ถั่วพรี้า - ข้าว		ข้าวโพด			ถั่วพรี้า			ข้าวนาปี					
3.มันสำปะหลัง		มันสำปะหลัง											
4.ไม้ยืนต้น		ยางพารา ยูคาลิปตัส											
3.ไม้ผล		มะม่วง											

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลเปือย อำเภอสิโอรานาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

6.6 การจัดการความเสี่ยง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนและเทศบาลตำบลเปือยให้แก้ไขปัญหารวม (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และ (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหา ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหแต่ละเรื่องและแต่ละพื้นที่ได้ จำเป็นต้องดำเนินการเป็นระบบทั้งตำบล จึงจะสามารถแก้ไขปัญหทั้ง 2 ประการได้

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลเปือย อำเภอสิโอรอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลเปือยไปเสนอต่อสภาเทศบาลตำบลเปือย เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลตำบลเปือย อำเภอสิโอรอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 4 โครงการ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) พื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 4) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 1.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 1.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 1.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 1.1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

- 1.1.6) การรณรงค์เฝ้าระวัง
 - 1.1.7) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
 - 1.1.8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
 - 1.2) การบริหารจัดการน้ำ
 - 1.2.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - 1.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 1.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้**
- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 2.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 2.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 2.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 2.1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
 - 2.1.6) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
 - 2.1.7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
 - 2.2) การบริหารจัดการน้ำ
 - 2.2.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - 2.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 2.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้**
- 3.1) การบริหารจัดการน้ำ
 - 3.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอำนาจเจริญ/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ)

1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)

1.4) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

2.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอำนาจเจริญ/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ)

2.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

2.3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

2.4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอำนาจเจริญ)

7.4.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ในพื้นที่สาธารณะประโยชน์ เช่น ลำห้วย,หนองน้ำ เป็นต้น (สำนักงานชลประทานอำนาจเจริญ)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เทศบาลตำบลเปือย เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2564 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด และหญ้าแฝก

7.5.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

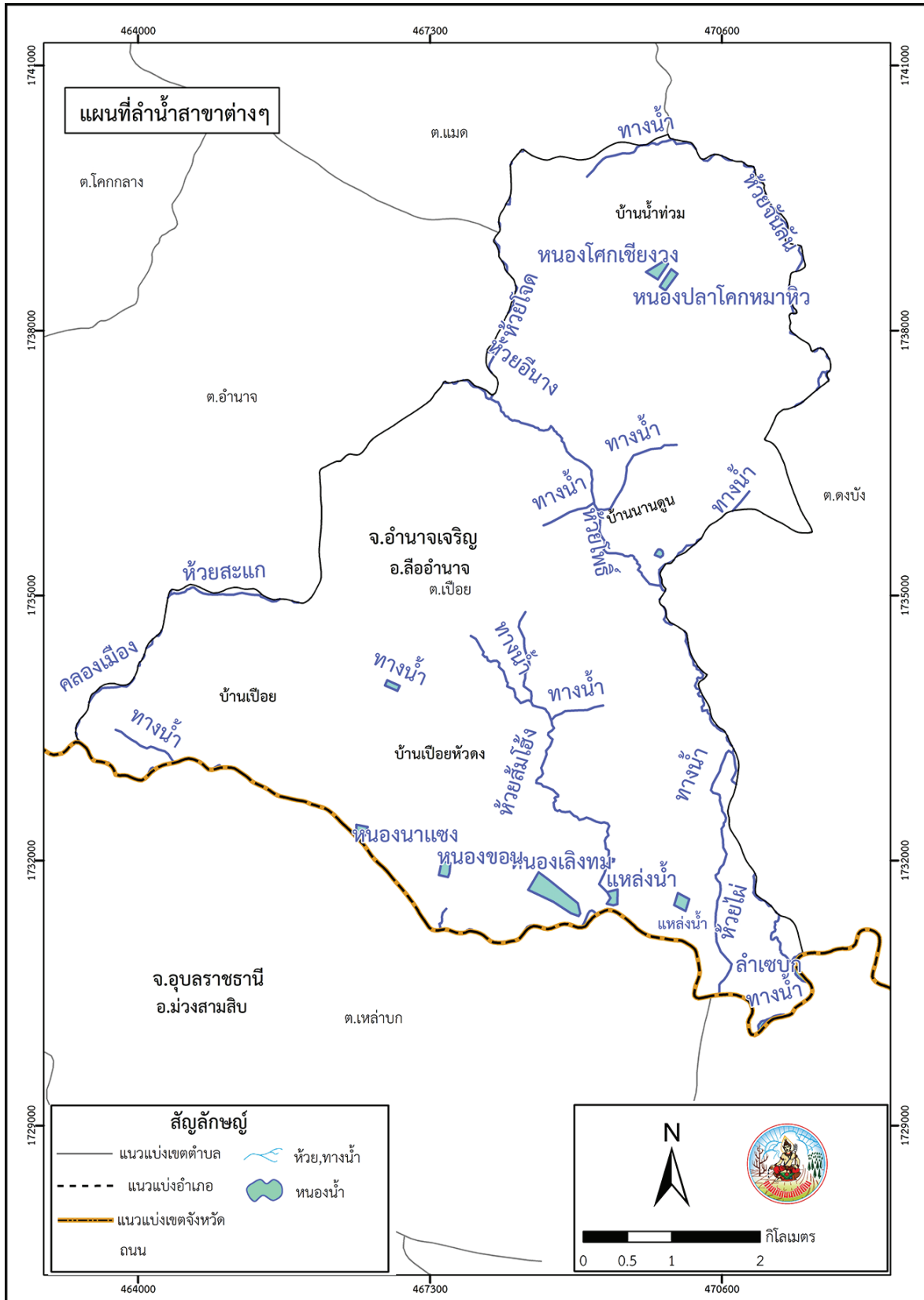
1) โครงการแหล่งน้ำนอกเขตชลประทานขนาด 1,260 ลบ.ม.

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการขอรับการสนับสนุนแผนงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ของเทศบาลตำบลเปือย กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลเปือยในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และ (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

รูปที่ 7-2 ลำน้ำสาขาต่างๆ

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 22,676 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ 1.6 การรณรงค์เฝ้าติดตาม 1.7 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์ 1.8 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 2. การบริหารจัดการน้ำ 2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 3.2 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	1,500 72,000 37,500 25,000 30,000 350,000 3,750 3,000 104,000 120,000 3,000,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 483 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	1,500
1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 13 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	72,000
1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 134 ไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	37,500
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	25,000
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	30,000
	1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	350,000
	1.6 การรณรงค์เฝ้าติดตาม	3,750
	1.7 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	3,000
	1.8 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	104,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	240,000
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	425,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	
	3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	
1.5 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 69 ไร่	1. การบริหารจัดการน้ำ	
1.6 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 4 ไร่	1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	20,800

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นกรอบประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
<p>1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม</p> <p>1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 22,676 ไร่</p>	<p>1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอำนาจเจริญ/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ)</p> <p>2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)</p> <p>3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)</p> <p>4. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)</p>
<p>1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 483 ไร่</p>	<p>1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสม</p>
<p>1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 13 ไร่</p>	<p>และต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอำนาจเจริญ/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ)</p>
<p>1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 134 ไร่</p>	<p>2. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)</p>
<p>1.5 เขตปลูกสัตว์ เนื้อที่ 69 ไร่</p>	<p>3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำกรเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)</p>
<p>1.6 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 4 ไร่</p>	<p>4. สนับสนุนการชุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยปฏิบัติการทรัพยากรพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)</p>
<p>2. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 88 ไร่</p>	<p>1. ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเจริญ)</p>
<p>1. สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานอำนาจเจริญ)</p>	

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลเปือย อำเภอสิโอร อำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งานโครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย				รวม	งบประมาณ				รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ			
			2565	2566	2567	2568		2569	2565	2566	2567			2568	2569	
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน															
เขตนาข้าว,เขต เกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิตและ การใช้สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	100	100	100	100	1,500	1,500	7,500	พด.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ด พันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	4	4	4	4	4	4	4	4	4	72,000	72,000	360,000	พด.	
เขตนาข้าว	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	500	500	500	500	500	500	500	500	37,500	37,500	37,500	105,000	พด.	
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.4 การพัฒนากลุ่ม เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลด การใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	5	5	5	5	5	5	5	5	25,000	25,000	25,000	125,000	พด.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ย อินทรีย์	แห่ง	1	1	1	1	1	1	1	1	30,000	30,000	30,000	150,000	พด.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.6 การจัดหาปุ๋ยโดโดไมต์	ตัน	2	2	2	2	2	2	2	2	3,750	3,750	3,750	18,750	พด.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	200	200	200	200	200	200	200	200	3,000	3,000	3,000	15,000	พด.	
เขตนาข้าว	1.8 การรณรงค์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	ไร่	1,000	700	500	500	500	500	500	500	350,000	245,000	175,000	175,000	1,120,000	พด.

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย				รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	
			2565	2566	2567	2568		2569	2565	2566	2567	2568			2569
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	2. การบริหารจัดการน้ำ														
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำ ในไร่นานอกเขต ชลประทาน	บ่อ	5	5	5	5	5	104,000	104,000	104,000	104,000	104,000	520,000	พต.	
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม,พื้นที่ แหล่งน้ำ	3. การฟื้นฟูและป้องกัน การชะล้างพังทลายของ ดิน														
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	1,200,000	พต.	
เขตนาข้าว	4. การจัดทำระบบอนุรักษ์ ดินและน้ำ														
	4.1 การจัดระบบอนุรักษ์ ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	15,000,000	พต.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	4.2 การจัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำพร้อม ปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	ไร่	100	100	100	100	100	425,000	425,000	425,000	425,000	425,000	2,125,000	พต.	

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นงบประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 1

คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา. 2551. **ปทานุกรมปฐพีวิทยา**. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

FAO. 1974. **A Land Capability Appraisal Indonesia: Interim Report**. (AGL/INS), Rome.

_____. 1993. **Guidelines for Land Use Planning**. Rome.

ADB. 2012. **The State of Pacific Towns and Cities: Urbanization in ADB's Pacific Developing Member Countries**. Mandaluyong City, Philippines.

NRC. 1975. **Land Use Planning**. The National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, Washington, D.C.

Vink, A.P.A. 1975. **Land Use in Advancing Agriculture**. Springer-Verlag Berlin Heidelberg.

บทที่ 2

กรมการปกครอง. 2563. **ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563)**. กระทรวงมหาดไทย. ไฟล์ข้อมูล

กรมการพัฒนาชุมชน. 2563. **รายได้-รายจ่ายต่อครัวเรือน ตำบลเปือย ปี 2563**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมพัฒนาที่ดิน. 2563. **หมอดินอาสาตำบลเปือย ปี 2563**. ไฟล์ข้อมูล

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2563. **จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ปี 2563**. ไฟล์ข้อมูล

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2563. **ภูมิอากาศจังหวัดอำนาจเจริญ**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

_____. 2562. **สถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561)**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. ไฟล์ข้อมูล

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2562 **ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอำนาจเจริญ** ไฟล์ข้อมูล

คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลเปือย. 2563. **แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564)**. เทศบาลตำบลเปือย อำเภอสิ้ออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ. ไฟล์ข้อมูล

บทที่ 3

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2563. **ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล**. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
ไฟล์ข้อมูล.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2563. **ข้อมูลทรัพยากรดิน**. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 5

คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดิน ระดับตำบลและระดับจังหวัด.

บทที่ 6

กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนากภาคเหนือ.

2561. **แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พ.ศ.2561-2565**. ไฟล์ข้อมูล.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. 2550. **การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง**. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา. 2562. **ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2562**. ไฟล์ข้อมูล.

_____ . 2562. **ยุทธศาสตร์จังหวัดพะเยา พ.ศ. 2562**. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2559. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564)**. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2560. **ร่าง นโยบายและแผนการ
บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)**. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2562. **แผนพัฒนากภาคเหนือ**. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2562. **คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25
กรกฎาคม 2562**. ไฟล์ข้อมูล.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ. 2561. **ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ
(พ.ศ. 2561-2564)**. ไฟล์ข้อมูล.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายศรจิตร์	ศรีณรงค์	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4
นายคมกริช	จินตามณี	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

คณะผู้จัดทำ

กลุ่มวางแผนเพื่อการใช้ที่ดิน		สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4
กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน		สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4
นายไชยันต์	โคตุเคน	เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน
ว่าที่ร้อยตรี ศิริศักดิ์	จำลองสอง	เจ้าพนักงานการเกษตรปฏิบัติงาน
นายณัฐพล	คำศรีสุข	เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์
นายลิขิต	มาลี	เจ้าหน้าที่แผนที่ภาพถ่าย
นายณัฐพงษ์	แก่นบุปผา	เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ

สถานีพัฒนาที่ดินอำนาจเจริญ
524 หมู่ 4 ตำบลบึง อำเภอเมือง
จังหวัดอำนาจเจริญ
โทร. 045-452-886